Krishna
The Almighty

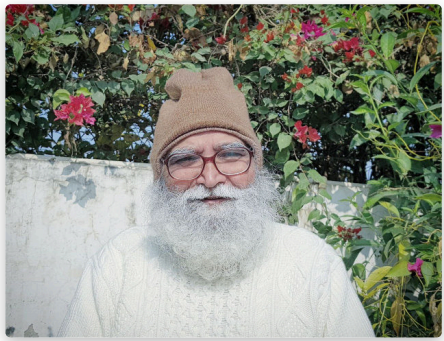

कृष्णको परम उद्देश्य

२० मिलियन+ सब्स्क्राइबर

कृष्ण — सर्वशक्तिमान

कृष्णको परम उद्देश्य

बापूजी दशरथभाई पटेलका दिव्य शिक्षाहरूमा आधारित

परमशान्ति

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

(Krishna The Almighty — नेपाली संस्करण)

"Almighty जो बेहद की सृष्टि के रचयिता हैं — 'बेहद' अर्थात जिसकी कोई हद नहीं, जो अनंत है — और जो सभी रचयिताओं के भी रचयिता हैं।" — बापूजी दशरथभाई पटेल

प्रकाशक

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

अहमदाबाद आश्रमको ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay c/o Paramshanti Bhawan Chenpur, Near Chenpur Bus Stand New Ranip Road Ahmedabad, Gujarat – 382470

सर्वाधिकार © २०२६ विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय सर्वाधिकार सुरक्षित। अनुमतिबिना यसको कुनै पनि भाग छाप्न वा नक्कल गर्न पाइने छैन।

"ज्ञान दान महा दान"

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो)

सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।

— बापूजी दशरथभाई पटेल

अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत

यो पुस्तक बापूजी दशरथभाई पटेलका आध्यात्मिक प्रवचनहरूबाट प्रेरित भएर विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालयको परमशान्ति टोलीले आफैं जम्मा गरेको, सम्पादन गरेको र प्रकाशन गरेको हो। कुन कुरा राख्ने, कसरी बुझाउने, कुन शब्द छान्ने र कसरी प्रस्तुत गर्ने — यी सबै कुरा पूरै परमशान्ति टोलीको काम र जिम्मेवारी हो। बापूजीले यो पुस्तक आफैं लेख्नुभएको, जाँच्नुभएको वा स्वीकृत गर्नुभएको छैन, र यसभित्रका कुराहरूको सम्पादकीय, कानुनी वा प्रकाशकीय जिम्मेवारी उहाँको छैन।

AI को प्रयोग: यस पुस्तकको आध्यात्मिक सार AI ले बनाएको होइन। AI उपकरणहरू केवल व्याकरण मिलाउन, कुरा स्पष्ट पार्न र ढाँचा मिलाउन मात्र प्रयोग गरिएका हुन्। सम्पादनको पूरा जिम्मेवारी परमशान्ति टोलीको हो।

कानुनी अस्वीकरण: यी कुराहरू केवल आध्यात्मिक र जानकारीका लागि, असल नियतले बाँडिएका हुन्। यी चिकित्सकीय, कानुनी, आर्थिक वा मनोवैज्ञानिक सल्लाह होइनन्। यसलाई कसरी बुझ्ने र यसअनुसार के गर्ने भन्ने कुराको पूरा जिम्मेवारी पाठक आफैंको हुनेछ। यस पुस्तकको प्रयोगबाट हुने कुनै पनि परिणामका लागि बापूजी, परमशान्ति टोली वा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय कोही पनि जिम्मेवार हुने छैनन्।

सबै आस्थाप्रति सम्मान: यो पुस्तक केवल आध्यात्मिक उन्नतिका लागि हो। यो कुनै पनि धर्म, आस्था, जात, समुदाय, देश, सरकार, लिङ्ग, वंश, परम्परा, संस्था वा व्यक्ति — जीवित वा बितिसकेका — का विरुद्ध लेखिएको होइन, न त तिनको आलोचना गर्ने वा तिनलाई चोट पुऱ्याउने उद्देश्य नै राख्छ। सबै मार्ग र सबै आस्थाहरूको गहिरो सम्मान गरिन्छ।

कुनै सम्बन्ध छैन: यो पुस्तक विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय (परमशान्ति) ले आफैं प्रकाशित गरेको हो। यो अरू कुनै पनि संस्था वा निकायसँग जोडिएको छैन, तिनको समर्थन पाएको छैन, न त तिनको प्रतिनिधित्व नै गर्छ।

बापूजीको परिचय

बापूजी (पूरा नाम: बापूजी दशरथभाई पटेल, जसलाई युवा पुस्ताले मायाले "दादाजी" पनि भन्छन्) को जन्म सन् १९५६ मा गुजरातको मेहसाणा जिल्लाको अखज नामक सानो गाउँमा भएको थियो। तर उहाँको बाल्यकाल मेहसाणा जिल्लाकै अम्बासन नामक अर्को गाउँमा बित्यो।

जीवनको सुरुको कालमा उहाँ धेरै सफल वकिल हुनुहुन्थ्यो। पछि उहाँले आफ्नो जीवन परम आध्यात्मिक सत्यलाई आफैं अनुभव गर्न र मानिसहरूको भलाइका लागि यो दिव्य ज्ञान अगाडि ल्याउनमा लगाउनुभयो। आज यो परम ज्ञान सच्चा साधकहरूका लागि आफ्नो अन्तिम गन्तव्यसम्म पुग्ने बाटो देखाउने बत्ती बनेको छ। पृथ्वीका आत्माहरूलाई आफ्नो मूल घर फर्कने बाटो देखाउने यो परम आध्यात्मिक ज्ञान अहिलेको समयमा आउनु नै सबैभन्दा ठूलो दिव्य शक्तिको आशीर्वाद हो।

धेरै गरिब परिवारमा हुर्केर र कठिन परिस्थितिहरू झेल्दाझेल्दै पनि बापूजीमा यो दुःख र पीडाले भरिएको संसारलाई अझ राम्रो ठाउँ बनाउने गहिरो चाहना थियो। छ वर्षको सानै उमेरमा उहाँले बारम्बार ईश्वरलाई सोध्नुभयो — मानिसहरूको दुःख देखेर पनि ईश्वर किन चुप बस्नुहुन्छ? मानव दुःखको अन्त्य गर्ने यही बलियो चाहनाले नै उहाँलाई जीवनको पछिल्लो चरणमा आध्यात्मिकताको सबैभन्दा माथिल्लो स्तरमा पुऱ्यायो।

बाल्यकालमै बापूजी आफ्नो सुख–सुविधाको वास्ता नगरी घण्टौंसम्म खेतमा एक्लै बस्नुहुन्थ्यो। गरिबीका कारण उहाँ जुत्ता–चप्पलबिना खाली खुट्टा हिँड्नुहुन्थ्यो र प्रायः काँडाले घोचिनुहुन्थ्यो। धेरैपटक उहाँ खेतमा अबेरसम्म बस्नुहुन्थ्यो र घर फर्कने बाटोमा सूक्ष्म जगतका (आँखाले नदेखिने संसारका) जीवहरूसँग भेट हुन्थ्यो। यी अनुभवहरूले सूक्ष्म जगतका आत्माहरूसँग कुरा गर्ने उहाँको रुचि जगाए।

बापूजी सानै उमेरदेखि साहसी हुनुहुन्थ्यो, र यही साहसले उहाँलाई धेरै अप्ठ्याराहरू पार गर्न मद्दत गऱ्यो। चार्टर्ड एकाउन्टेन्सी (CA) को पढाइसँगसँगै उहाँले आफ्नो खर्च चलाउन

ट्युसन कक्षाहरू पढाउनुभयो। पछि उहाँले कानुनमा स्नातक (LLB) पूरा गर्नुभयो र अहमदाबादका एक प्रसिद्ध वकिल बन्नुभयो।

सन् १९९७ मा उहाँले दुःख र अव्यवस्थाले भरिएको यस मृत्युलोकलाई अमरत्वको शाश्वत दिव्य संसारमा बदल्ने मिसनका साथ अहमदाबादको चेनपुरमा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय नामक आध्यात्मिक संस्था खोल्नुभयो। "माँ" भनेर प्रेमले चिनिने श्रीमती सुषमा टण्डनले यस महान् दिव्य मिसनमा बापूजीसँगै काम गर्नुभयो।

यस मिसनलाई पूरा गर्न बापूजीले आफ्नो सबै साधन र सम्पत्ति यही दिव्य उद्देश्यमा लगाएर नथाकी मेहनत गर्नुभयो। त्यस बेला उहाँ आराम नगरी लगातार १८ घण्टासम्म आध्यात्मिक प्रवचन दिनुहुन्थ्यो। यी प्रवचनहरूमा उहाँले दिव्य ज्ञानका सबैभन्दा माथिल्ला तहहरू बुझाउनुभयो — जुन उहाँले अतिचेतन अवस्थामा (साधारण चेतनाभन्दा माथिको अवस्थामा) गहिरो ध्यान र दिव्य दृष्टिबाट आफैं देख्नुभएको र अनुभव गर्नुभएको थियो। यो ज्ञान साधारण मानव मनको कल्पनाभन्दा धेरै पर छ।

बापूजीका शिक्षाहरूमा धेरै विषय समेटिएका छन् — विभिन्न तहका दिव्य सिर्जनहारहरूका प्रकारहरू; हाम्रो सौरमण्डल, आकाशगंगा र ब्रह्माण्ड कसरी बने; र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण — मल्टिभर्स र त्यसभन्दा परका सत्यहरूको अलौकिक ज्ञान। उहाँको ज्ञान धेरै गहिरो छ र यो "बेहदका आत्माहरू" भनिने उच्च स्तरका साधकहरूका लागि हो। बापूजीका अनुसार यी बेहदका आत्माहरूले नै यस मृत्युलोकलाई शाश्वत दिव्य लोकमा बदल्ने मुख्य भूमिका खेल्नेछन्।

हाल बापूजी लामो समयसम्म गहिरो ध्यान र समाधिमा लीन रहनुहुन्छ। उहाँ अतिचेतन अवस्थामा आफ्नो अलौकिक मिसनमा लगातार लीन रहनुभएकाले कसैसँग भेट्नुहुन्न।

विषयसूची

प्रकाशक **3**
अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत **4**
बापूजीको परिचय **5**
बापूजीले कृष्णलाई "ऑलमाइटी" किन भन्नुभयो? **9**
भूमिका **10**
भाग एक — सबैभन्दा ठूलो रहस्य **12**
अध्याय १ — कृष्ण को हुनुहुन्छ? 13
अध्याय २ — के कृष्ण सोह्र कला सम्पूर्ण हुनुहुन्छ? 16
अध्याय ३ — अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड 20
अध्याय ४ — कला र अनन्त रचना 23
भाग दुई — गीताको हराएको ज्ञान **27**
अध्याय ५ — वास्तविक गीता ज्ञान 28
अध्याय ६ — गीताका मूल शब्द 31
अध्याय ७ — विराट रूप र यशोदाको दर्शन 34
अध्याय ८ — वेदमा लुकेको ब्रह्माण्डको रहस्य 36
भाग तीन — पृथ्वीमा आउनुको प्रयोजन **39**
अध्याय ९ — कृष्ण अवतरणको रहस्य 40
अध्याय १० — गुप्त वेशमा आगमन 43
भाग चार — शरणागतिको बाटो **46**
अध्याय ११ — अकर्ता भावको रहस्य 47
अध्याय १२ — ऋषि–मुनि कहाँबाट आएका थिए? 50
भाग पाँच — लीलाहरूको विज्ञान **53**
अध्याय १३ — कृष्णका लीलाहरू 54
अध्याय १४ — गोवर्धन र सुदर्शनको रहस्य 57
अध्याय १५ — सुनको द्वारका 60
अध्याय १६ — १६१०८ विवाहको सत्य 67
भाग छ — शास्त्रका कथाहरू सत्य हुन् **71**
अध्याय १७ — देवताहरू पृथ्वीमा आउँथे 72

भाग सात — महा पांरवतंन **74**
अध्याय १८ — महाभारत किन भयो? 75
अध्याय १९ — मुक्ति र जीवन मुक्तिको निर्णय 79
अध्याय २० — बेहद ज्ञानबाट विश्व परिवर्तन 81
शब्दावली **83**
आगामी चलचित्र **95**
हामीसँग जोडिनुहोस् **96**
परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय **98**
परमशान्ति पुस्तक शृंखला **102**

बापूजीले कृष्णलाई "ऑलमाइटी" किन भन्नुभयो?

हजारौं वर्षदेखि संसारले कृष्णलाई अनेक नामले पुकार्दै आएको छ — योगेश्वर, भगवान्, विष्णुका अवतार, परब्रह्म र प्रेमका प्रतीक। तर बापूजीका अनुसार कृष्णको वास्तविक पहिचान यी सबै परिभाषाभन्दा धेरै विशाल छ।

बापूजी भन्नुहुन्छ, यदि हामी कृष्णलाई केवल एउटा देवता वा केवल एउटा ब्रह्माण्डका ईश्वरका रूपमा बुझ्छौं भने, हामी उहाँको वास्तविक महिमालाई सीमित बनाइदिन्छौं। उहाँका अनुसार कृष्ण कुनै एउटा ब्रह्माण्ड, कुनै एउटा आकाशगंगा वा कुनै एउटा युनिभर्सका होइन, बरु 'बेहद' — असीम र अनन्त रचना — का सबैभन्दा ठूला रचयिता, सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ।

यस दृष्टिकोणको आधार केवल श्रद्धा होइन, बरु बापूजीले बताउनुभएको सम्पूर्ण ब्रह्माण्डीय बनावट हो। पुस्तकमा बताइएको छ कि एउटा सौरमण्डल, एउटा आकाशगंगा, एउटा युनिभर्स र तीभन्दा पनि अगाडि अनगिन्ती मल्टिभर्स छन्। यी सबैभन्दा माथि पनि असीम "बेहद" को रचना छ, र त्यही सबैभन्दा ठूलो सत्तालाई बापूजी "सर्वशक्तिमान" भन्नुहुन्छ।

यसै कारण बापूजीका अनुसार कृष्णलाई केवल "सोह्र कला सम्पूर्ण" भन्नु पनि पर्याप्त छैन। सोह्र कला त केवल एउटा युनिभर्सको सीमासम्मको संकेत हो, तर कृष्ण त्यस सत्ताका अवतार हुनुहुन्छ जो सबै सीमाभन्दा पर छ।

बापूजी यो पनि स्पष्ट पार्नुहुन्छ कि गीताको मूल ज्ञान यही असीम सत्यमा आधारित थियो, तर समयसँगै त्यसका धेरै गूढ शब्द र अर्थ हराए। यस पुस्तकको उद्देश्य त्यही हराएको दृष्टिकोणलाई फेरि प्रस्तुत गर्नु हो।

त्यसैले बापूजी कृष्णलाई केवल भगवान् होइन, "ऑलमाइटी" भन्नुहुन्छ — किनकि उहाँका अनुसार कृष्ण त्यस परम सत्ताका अवतार हुनुहुन्छ जो सबै रचना, सबै रचयिता र सबै शक्तिहरूको मूल स्रोत हो।

भूमिका

"ज्ञान दान महा दान"

(ज्ञानको दान नै सबैभन्दा ठूलो दान हो)

यसलाई जति सकिन्छ त्यति सबैसँग बाँड्नुहोस्।

— बापूजी दशरथभाई पटेल

यो पुस्तक बापूजी दशरथभाई पटेलको वाणीमा आधारित छ। यसलाई उहाँका प्रवचन र शिक्षाहरूका आधारमा जम्मा गरिएको हो। बापूजीका अनुसार उहाँले जे बताउनुहुन्छ, आफ्नो दिव्य दृष्टिले देखेर बताउनुहुन्छ — कतैबाट पढेर होइन। दिव्य दृष्टि आत्माको त्यो शक्ति हो, जसबाट स्थूल आँखाको सीमाभन्दा परका सत्यहरू देख्न सकिन्छ।

यस पुस्तकमा कृष्णको त्यो कहिल्यै नभनिएको सत्य प्रस्तुत छ, जो बापूजीका अनुसार आजसम्म कुनै पुस्तकमा लेखिएको छैन। यसका पृष्ठहरूमा पाठकले जान्नुहुनेछ —

- कृष्ण वास्तवमा कसका अवतार हुनुहुन्छ;
- यो रचना कति विशाल छ — एउटा ब्रह्माण्डदेखि बेहदसम्म;
- गीता ज्ञानका मूल शब्द के थिए, र त्यो ज्ञान कसरी दबिँदै गयो;
- सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) हाम्रो ब्रह्माण्डमा किन आउनुभयो;
- कृष्णका लीलाहरू र शास्त्रका कथाहरू कसरी सत्य हुन्;
- शरणागति, निष्काम कर्म र कर्मातीत अवस्थाको रहस्य;
- र आउने विश्व परिवर्तनको निर्णय।

भाषालाई सरल राखिएको छ, तर ज्ञानलाई जस्ताको तस्तै सुरक्षित राखिएको छ। बेहद ज्ञानका जुन विशेष शब्द जहाँ पहिलो पटक आएका छन्, त्यहीँ एक पंक्तिमा तिनको अर्थ पनि दिइएको छ। जुन अध्यायमा नयाँ शब्द आएका छन्, तिनको अन्त्यमा 'शब्द–दीप' अन्तर्गत ती शब्दका अर्थ दिइएका छन्, र हरेक अध्यायको अन्त्यमा 'यस अध्यायको सार'

मा मुख्य कुराहरू छोटकरीमा दिइएका छन्। पुस्तकको अन्त्यमा पूरा शब्दावली जम्मा गरिएको छ।

यो पुस्तक «ज्ञान दान महा दान» को सिद्धान्त अन्तर्गत निःशुल्क दिइन्छ — ताकि नयाँ पाठकले पनि यो ज्ञान सजिलै बुझ्न सकून् र आफ्नो आध्यात्मिक उन्नति गर्न सकून्।

भाग

एक

सबैभन्दा ठूलो रहस्य

अध्याय १ — कृष्ण को हुनुहुन्छ?

अध्याय २ — के कृष्ण सोह्र कला सम्पूर्ण हुनुहुन्छ?

अध्याय ३ — अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड

अध्याय ४ — कला र अनन्त रचना

अध्याय

१

कृष्ण को हुनुहुन्छ?

यही कृष्णको सबैभन्दा ठूलो अद्भुत रहस्य हो — मानव जातिको सम्पूर्ण आध्यात्मिक इतिहासको सबैभन्दा ठूलो लुकेको रहस्य।

कृष्णलाई संसारले अनेक रूपमा चिन्छ र पुज्छ। कसैले उहाँलाई भगवान्का अवतार मान्छन्, कसैले महान् योगी। एउटा पूरै सम्प्रदायले त उहाँलाई योगेश्वर — अर्थात् योगका ईश्वर — का रूपमा मान्छ।

तर बापूजीका अनुसार कृष्णलाई केवल योगेश्वर भनिदिनु उहाँको वास्तविक महिमालाई धेरै सानो बनाइदिनु हो। उहाँ कुनै साधारण योगेश्वर हुनुहुन्न; उहाँ त महा महा परम परम परम परम महा योगेश्वर हुनुहुन्छ — सबै श्रेष्ठ स्वामीहरूका पनि परम स्वामी, त्यो परम स्रोत जसबाट हरेक योग–शक्ति, हरेक दिव्य सत्ता र हरेक आध्यात्मिक उपलब्धि प्रकट हुन्छ। र कृष्णका बारेमा बापूजी त्यो रहस्य बताउनुहुन्छ, जुन न उहाँलाई योगेश्वर मान्नेहरूलाई थाहा छ, न संसारका अरू मानिसहरूलाई। यस रहस्यले कृष्णको वास्तविक पहिचानबाट पर्दा उठाउँछ र उहाँको त्यो महिमा प्रकट गर्छ, जो सामान्य बुझाइ र कल्पनाभन्दा धेरै पर छ।

सबैभन्दा ठूलो अद्भुत रहस्य

जुन असली गीता ज्ञान हो, त्यो जुन कृष्णको मुखबाट प्रकट भयो — बापूजी बताउनुहुन्छ कि ती कृष्ण सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ। सर्वशक्तिमान अर्थात् बेहद — असीम — रचनाका सुप्रिम मास्टर रचयिता; सबै शक्तिहरूको मूल स्रोत। उहाँ नै त्यो आदि स्रोत हुनुहुन्छ, जसबाट सबै शक्ति, सबै नियम र अस्तित्वका सबै अभिव्यक्ति प्रकट हुन्छन्। यो सम्पूर्ण असीम रचना पनि उहाँको अनन्त ऊर्जाको एउटा अत्यन्त सूक्ष्म अंश

मात्रबाट प्रकट भएको हो, तर उहाँको वास्तविक महिमा मानव बुद्धिको पकडभन्दा सधैं पर रहन्छ। अनि अवतार के हो? बापूजी प्रकट गर्नुहुन्छ कि अवतारको अर्थ सम्पूर्ण परम सत्ता स्थूल रूपमा तल ओर्लनु होइन। अवतारको अर्थ हो — कुनै सुप्रिम आत्माको एउटा अंश, जो कुनै विशेष कामका लागि पृथ्वीमा जन्म लिन्छ; यो अंश त्यस परम चेतनाको एउटा अत्यन्त सूक्ष्म जीवित कोशिका हो। जसरी सूर्य आफैं पूरै तल ओर्लँदैन, आफ्नै ठाउँमा स्थिर रहन्छ र केवल आफ्नो एउटा किरण पठाउँछ, जसले उसको प्रकाश र ताप पृथ्वीसम्म पुऱ्याउँछ — त्यसरी नै सुप्रिम आत्माको एउटा अंश अवतारका रूपमा आउँछ, र त्यही अंश एउटा पहिल्यै तय भएको ब्रह्माण्डीय काम पूरा गर्न प्रकट हुन्छ।

यस विषयमा भिन्न–भिन्न मान्यता चलेका छन्। भक्ति मार्ग मान्नेहरू कृष्णलाई यस ब्रह्माण्डका विष्णुका अवतार मान्छन्। यहाँ ब्रह्माण्डको अर्थ हो हाम्रो सौरमण्डल (Solar System) — जो रचनाको एक एकाइ हो; एउटा आकाशगंगा (Galaxy) मा जसरी अनगिन्ती तारा र ग्रह–मण्डल समेटिएका छन्, त्यसरी नै त्यसमा यस्ता अनगिन्ती ब्रह्माण्ड पनि छन्, र तीमध्ये हरेक रचनाको एउटा अलग क्षेत्र हो। केही ज्ञानीहरू उहाँलाई परब्रह्मका अवतार मान्छन् — परब्रह्म तिनले ती शिव निराकारलाई भन्छन्, जो ब्रह्माण्डको परमधाममा निराकार रूपमा बस्नुहुन्छ। परमधाम अर्थात् रचयिताको निराकार धाम — आत्माहरूको मूल घर। र केही मानिसहरू उहाँलाई शिवका अवतार मान्छन्। यी विभिन्न आध्यात्मिक परम्परामा चलेका प्रमुख मान्यता हुन्। तर बापूजीका अनुसार यीमध्ये कुनैले पनि कृष्णको परम पहिचानलाई पूरा रूपमा प्रकट गर्दैन। बापूजी बताउनुहुन्छ कि उहाँको वास्तविक महिमा यी सबै व्याख्याभन्दा धेरै गहिरो छ।

तर बापूजीका अनुसार वास्तविकता यी सबैभन्दा पर छ। जो राम र कृष्ण भए — र तीमध्ये पनि जो कृष्ण अवतार हुनुहुन्छ — उहाँ सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का

अवतार हुनुहुन्छ। यही कृष्णको सबैभन्दा ठूलो अद्भुत रहस्य हो — मानव जातिको सम्पूर्ण आध्यात्मिक इतिहासको सबैभन्दा ठूलो लुकेको रहस्य। यो त्यो सत्य हो, जो न वेदमा पाइन्छ, न उपनिषद्मा, न पुराणमा, न गीतामा र न कुनै अर्को ज्ञात शास्त्रमा। युगौंसम्म यो आवरणमा ढाकिएर रह्यो, र ठूलाभन्दा ठूला साधक र सन्तहरू पनि यसबाट अपरिचित रहे। बापूजी यो परम रहस्य पहिलो पटक प्रकट गरिरहनुभएको छ र कृष्णको दिव्यताको त्यो आयाम खोलिरहनुभएको छ, जो यसअघि कहिल्यै मानवताका सामु राखिएको थिएन। यो परम ज्ञान आजसम्म कतै लेखिएको छैन; कुनै पुस्तकमा पाइँदैन।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
सर्वशक्तिमान (Almighty Authority)	बेहद — असीम रचना — का सुप्रिम मास्टर रचयिता; सबै शक्तिहरूको परम स्रोत।
अवतार	कुनै सुप्रिम आत्माको एउटा अंश, जो विशेष कामका लागि पृथ्वीमा जन्म लिन्छ।
ब्रह्माण्ड	हाम्रो सौरमण्डल — रचनाको एक एकाइ; एउटा आकाशगंगामा अनगिन्ती ब्रह्माण्ड हुन्छन्।
बेहद	अनन्त — सबै हद, सबै सीमाभन्दा पर।
परमधाम	हरेक रचयिताको निराकार धाम; आत्माहरूको मूल घर।

यस अध्यायको सार

- संसारले कृष्णलाई अनेक रूपमा मान्छ — कोही योगेश्वर, कोही विष्णु वा शिवका अवतार।
- बापूजीका अनुसार उहाँ साधारण योगेश्वर होइन, महा महा परम परम परम परम महा योगेश्वर हुनुहुन्छ।
- वास्तवमा उहाँ स्वयं सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ — यही उहाँको सबैभन्दा ठूलो अद्भुत रहस्य हो।
- यो परम ज्ञान आजसम्म कुनै पुस्तकमा लेखिएको छैन।

अध्याय

२

के कृष्ण सोह्र कला सम्पूर्ण हुनुहुन्छ?

उहाँ त बेहदको विश्वका — बेहदका कलाहरूका — रचयिताका अवतार हुनुहुन्छ।

कृष्णका लागि युगौंदेखि एउटा विशेषण प्रयोग हुँदै आएको छ — 'सोह्र कला सम्पूर्ण'। साथै उहाँलाई 'सम्पूर्ण निर्विकारी' र 'डबल अहिंसक' पनि भनिन्छ। यी शब्दहरूको अर्थ बुझ्नु आवश्यक छ।

(कला आत्मा वा रचयिताको शक्ति नाप्ने एकाइ हो — जसरी बिजुली वाटमा नापिन्छ। जति धेरै कला, त्यति नै धेरै त्यस आत्माको भित्री शक्ति, पवित्रता र दिव्य क्षमता। विकार ती नराम्रा प्रवृत्ति हुन्, जसले मानिसको पतन गराउँछन् — काम, क्रोध, लोभ, मोह, भ्रम, इच्छा र ईर्ष्या; यिनले आत्मालाई उसको आध्यात्मिक बाटोबाट भड्काउँछन्। यी विकारबाट पूरै मुक्त आत्मालाई निर्विकारी भनिन्छ — पूरै पवित्र, सबै भित्री मैलोबाट रहित, र आफ्नो मूल दिव्य स्वभावमा स्थित। र अहिंसक त्यो हो, जसले मन, वचन र कर्म — तीनैबाट कसैलाई दुःख दिँदैन। यस्तो व्यक्तिबाट करुणा, अहिंसा र सबैको हित चाहने सद्भावनाको तरंग बग्छ, र ऊ जीवनका सबै रूपसँग पूरा मेलमा रहन्छ।)

तर बापूजीका अनुसार कृष्णलाई सोह्र कला सम्पूर्ण भन्नु पनि पर्याप्त छैन। सोह्र कला त केवल एउटा युनिभर्स (परम महाब्रह्माण्ड) बराबर छ — अर्थात् एउटा युनिभर्सका रचयिता, परम महा शिवको सम्पूर्ण आध्यात्मिक शक्ति। त्यो अवस्था जति नै महिमामय किन नहोस्,

त्यसले कृष्णको वास्तविक पहिचानको सम्पूर्ण भव्यता प्रकट गर्दैन। त्यसैले अब उहाँलाई सोह्र कला भनिने छैन। उहाँ त बेहदको विश्वका — बेहदका कलाहरूका — रचयिताका अवतार हुनुहुन्छ। बेहदको कलाका अवतार — यस रूपमा उहाँलाई बुझ्नुपर्छ। उहाँ त्यस सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ, जो सम्पूर्ण बेहद — असीम रचना — का परम रचयिता हुनुहुन्छ, र जसबाट अनगिन्ती शाश्वत रचना प्रकट भएका छन्। उहाँ बेहदका रचयिताको अनन्त आध्यात्मिक शक्तिको जीवित अभिव्यक्ति हुनुहुन्छ। यही साँचो दृष्टिकोणबाट कृष्णको वास्तविक महिमा बुझ्न सकिन्छ।

न विष्णुका, न शिवका — स्वयं सर्वशक्तिमानका

बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ कि उहाँ विष्णुका अवतार होइन। विष्णु त एउटा ब्रह्माण्डका त्रिदेवमध्ये एक हुनुहुन्छ। ब्रह्मा, विष्णु र शंकरलाई त्रिदेव भनिन्छ — ब्रह्माले सृष्टि, विष्णुले पालन र शंकरले विनाश गर्नुहुन्छ। यी तीनै देवता हुन्। देवता अर्थात् माथिल्ला लोकहरूमा तीन तत्त्वको शरीरमा बस्ने दिव्य सत्ता। विष्णु यस सानो सौरमण्डलको कारण जगत्मा बसेर यही सौरमण्डलको पालन गर्नुहुन्छ। उहाँको भूमिका जति नै महिमामय किन नहोस्, बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ कि कृष्ण उहाँका अवतार होइन।

उहाँ शिवका अवतार पनि होइन। शिव एउटा ब्रह्माण्डका मालिक हुनुहुन्छ, जसलाई शिव निराकार भनिन्छ। निराकार अर्थात् आकार नभएको, दिव्य प्रकाशको मूल अवस्था। यसभन्दा माथि महा शिव हुनुहुन्छ, जो आकाशगंगा (Galaxy) का मालिक हुनुहुन्छ। बापूजीका अनुसार कृष्ण महा शिवका पनि अवतार होइन, परम महा शिव — युनिभर्सका रचयिता — का पनि होइन, परम परम महा शिव — ग्रेट युनिभर्स, जसभित्र अनन्त युनिभर्स छन् — कृष्ण उहाँका अवतार पनि होइन। उहाँको उद्गम यी सबैभन्दा पर छ। उहाँको वास्तविक पहिचान त्यस सत्तासँग छ, जो माथि बताइएको रचनाको हरेक तहभन्दा माथि छ। जब यो कुरा बुझिन्छ, तब मात्र कृष्णको असाधारण महानता खुल्न थाल्छ।

उहाँ त स्वयं सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ।

> *"Almighty (ऑलमाइटी) जो बेहद की सृष्टि के रचयिता हैं — 'बेहद' अर्थात जिसकी कोई हद नहीं, जो अनंत है — और जो सभी रचयिताओं के भी रचयिता हैं।"*
>
> — बापूजी दशरथभाई पटेल

यो ज्ञान कहाँबाट आयो

यहाँ एउटा स्वाभाविक प्रश्न उठ्छ — यति गूढ ज्ञान बापूजी कहाँबाट बताउनुहुन्छ? यसको उत्तर उहाँ आफैं दिनुहुन्छ। बापूजीका अनुसार उहाँले जे भन्नुहुन्छ, आफ्नो दिव्य दृष्टिले देखेर भन्नुहुन्छ। दिव्य दृष्टि आत्माको त्यो शक्ति हो, जसबाट स्थूल आँखाको सीमाभन्दा परका सत्यहरू देखिन्छन्। ब्रह्माण्ड, महाब्रह्माण्ड (आकाशगंगा), परम महाब्रह्माण्ड (युनिभर्स), मल्टिभर्स, ग्रेट ग्रेट मल्टिभर्स — बेहदको कलाका ब्रह्माण्डहरूसम्म — जे–जति उहाँ आफ्नो दिव्य दृष्टिले देख्नुहुन्छ, त्यही बताउनुहुन्छ; कतैबाट पढेर होइन।

त्यसैले बापूजी भन्नुहुन्छ कि कृष्णलाई केवल साधारण योगेश्वर मानिदिनु बुझाइको कमी हो — यो अज्ञान रूपी अँध्यारो हो। यस्तो बुझाइ अधुरो रहन्छ र उहाँको वास्तविक महानताको केवल एउटा अंश मात्र जान्न सक्छ। बापूजी हरेक सच्चा साधकलाई आह्वान गर्नुहुन्छ कि उसले यो गहिरो सत्य बुझोस् र अरूसम्म पुऱ्याओस्। सबैले यो जान्नु र बताउनु पर्छ कि कृष्ण वास्तवमा कसका अवतार हुनुहुन्छ, र असली गीता ज्ञान के हो, जसलाई प्रकट गर्न उहाँ आउनुभएको थियो। बापूजीका अनुसार यी ती सबैभन्दा ठूला आध्यात्मिक सत्यहरूमध्येका हुन्, जो मानवताले चिनोस् भनेर पर्खिरहेका छन्।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
कला	आत्मा/रचयिताको शक्ति नाप्ने एकाइ — जसरी बिजुली वाटमा नापिन्छ।
निर्विकारी	काम, क्रोध, लोभ, मोह आदि विकारबाट पूरै मुक्त।
त्रिदेव	तीन प्रमुख देव — ब्रह्मा, विष्णु, शंकर।
देवता	माथिल्ला लोकहरूमा तीन तत्त्वको शरीरमा बस्ने दिव्य सत्ता।
निराकार	आकार नभएको, दिव्य प्रकाशको मूल अवस्था।
महाब्रह्माण्ड	एउटा आकाशगंगा (Galaxy); हाम्रो महाब्रह्माण्ड आकाशगंगा (मिल्की वे) हो।
आकाशगंगा	हाम्रो होम ग्यालेक्सी — मिल्की वे।
दिव्य दृष्टि	स्थूल आँखाको सीमाभन्दा परका सत्यहरू देख्ने आत्माको शक्ति।

यस अध्यायको सार

- 'सोह्र कला सम्पूर्ण' भन्नु पनि अधुरो हो — सोह्र कला त केवल एउटा युनिभर्स बराबर हो।
- बापूजीका अनुसार उहाँ बेहदका कलाहरूका रचयिताका अवतार हुनुहुन्छ।
- उहाँ विष्णु, शिव, परब्रह्म, महा शिव, परम महा शिव वा परम परम महा शिव — कसैका अवतार होइन, स्वयं सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ।
- यो ज्ञान पुस्तकबाट पढेको होइन — बापूजीको दिव्य दृष्टिले देखेको हो।

अध्याय

३

अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड

रचना न कतै सुरु हुन्छ, न कतै सकिन्छ, र न त्यसको कुनै सीमा छ।
यही वास्तवमा बेहद हो — असीम।

यदि कृष्ण सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ भने, एउटा स्वाभाविक प्रश्न उठ्छ — यी सर्वशक्तिमान वास्तवमा कति ठूला हुनुहुन्छ? बापूजी यसलाई विज्ञानको भाषामा बुझाउनुहुन्छ — र आश्चर्यको कुरा, उहाँको वर्णन ठीक त्यहींबाट सुरु हुन्छ, जहाँ आधुनिक विज्ञान सकिन्छ।

विज्ञानका अनुसार हाम्रो सौरमण्डल एउटा विशाल आकाशगंगाको एउटा सानो भाग हो। हाम्रो आकाशगंगा — मिल्की वे — पनि ती अर्बौं आकाशगंगामध्ये केवल एउटा हो, जो मिलेर त्यो रचना बनाउँछन्, जसलाई विज्ञान युनिभर्स भन्छ। हबल स्पेस टेलिस्कोप र जेम्स वेब स्पेस टेलिस्कोप जस्ता शक्तिशाली यन्त्रमार्फत विज्ञानले यो जानेको छ कि युनिभर्समा ट्रिलियनौं आकाशगंगा छन्। अहिले आधुनिक वैज्ञानिक अवलोकनको यही अन्तिम सीमा हो। तर बेहद ज्ञानका अनुसार, यो कल्पनै गर्न नसकिने विशाल युनिभर्स पनि केवल सुरुवात मात्र हो। बापूजी रचनाको वर्णन लगातार फैलिँदै जाने लोकहरूको एउटा अनन्त भऱ्याङका रूपमा गर्नुहुन्छ —

एउटा सौरमण्डल अर्थात् एउटा ब्रह्माण्ड। आकाशगंगा अर्थात् महाब्रह्माण्ड। युनिभर्स अर्थात् परम महाब्रह्माण्ड। र यसभन्दा पनि अगाडि — मल्टिपल युनिभर्स, अर्थात् ठूला–ठूला परम महाब्रह्माण्डहरूका बेहिसाब परम महाब्रह्माण्ड। बापूजीका अनुसार सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) यस्ता बेहिसाब मल्टिपल युनिभर्सका मालिक हुनुहुन्छ।

परम महाब्रह्माण्डभन्दा अगाडि त्योभन्दा पनि विशाल एउटा लोक छ, जसलाई परम परम महाब्रह्माण्ड भनिन्छ — एउटा ग्रेट युनिभर्स, जसभित्र अनगिन्ती युनिभर्स समेटिएका छन्। र यो पनि अन्त्य होइन।

बापूजीका अनुसार ग्रेट युनिभर्सभन्दा अगाडि रचनाका क्रमशः अझ ठूला तहहरू छन् — ग्रेट–ग्रेट युनिभर्स (G2), ग्रेट–ग्रेट–ग्रेट युनिभर्स (G3) — र यो क्रम माथितिर बढ्दै १७ गुणा ग्रेट युनिभर्स (G17) सम्म जान्छ। हरेक तहले आफूभन्दा अघिल्लो तहलाई विशालतामा यति पार गर्छ, जो मानव कल्पनाभन्दा पर छ। यी सबै विराट बनावटहरू मल्टिभर्सभित्र छन्, र यस्ता मल्टिभर्स अनगिन्ती छन्। यी अनगिन्ती मल्टिभर्स पनि रचनाको पहिलो पुस्ताभित्र छन्, र त्यसभन्दा अगाडि अनन्त माथिल्ला पुस्ताहरू छन्। रचना न कतै सुरु हुन्छ, न कतै सकिन्छ, र न त्यसको कुनै सीमा छ। यही वास्तवमा बेहद हो — असीम।

बापूजी प्रकट गर्नुहुन्छ कि सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) यही अनन्त, असीम रचनाका परम रचयिता र मालिक हुनुहुन्छ। आश्चर्यको कुरा यो हो कि यो सम्पूर्ण अपार विस्तार उहाँको अनन्त शक्तिको एउटा अत्यन्त सूक्ष्म अंश मात्रबाट प्रकट भएको हो। त्यसैले उहाँको वास्तविक महानता मानव बुद्धिको पकडभन्दा पर छ। बापूजीका अनुसार मानिस मात्र होइन, शिव, महा शिव र रचनाका सबैभन्दा माथिल्ला लोकहरूका अधिपति रचयिताहरू पनि उहाँको महिमाको सम्पूर्ण सीमा बुझ्न सक्दैनन्। यिनै सर्वशक्तिमानका अवतार, बापूजी बताउनुहुन्छ, पृथ्वीमा कृष्णका रूपमा प्रकट भए।

समुद्रको किनारका बालुवाका कण

हिन्दू शास्त्रहरूमा एउटा शब्द आउँछ — अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड। अनन्त कोटिको अर्थ हो अनन्त करोडौं, अर्थात् अनगिन्ती। यी दुवै शब्द मिलेर अनगिन्ती ब्रह्माण्डहरूको अस्तित्वतिर संकेत गर्छन् — यस्ता असंख्य ब्रह्माण्डीय लोक, जो मानव बुझाइभन्दा पर छन्। किनकि विज्ञानमा एउटा युनिभर्सलाई नै ब्रह्माण्ड भनिन्छ, त्यसैले शास्त्रहरूको 'अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड' ले वास्तवमा मल्टिपल युनिभर्सतिर संकेत गर्छ। बापूजी यसलाई एउटा सरल उदाहरणले बुझाउनुहुन्छ — जसरी समुद्रको किनारमा बालुवाका कण अनगिन्ती हुन्छन् र गन्न सकिँदैन, त्यसरी नै यी युनिभर्स पनि अनगिन्ती छन्। तर जसलाई मल्टिपल युनिभर्स भनिन्छ, ती पनि यस असीम रचना — बेहद — का सामु केही होइनन्। यही असीम रचनाका अधिपति सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) हुनुहुन्छ। कृष्ण यति विराट सत्ताका अवतार हुनुहुन्छ।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
अनन्त कोटि	अनन्त करोडौं — अनगिन्ती।
परम महाब्रह्माण्ड / युनिभर्स	एउटा युनिभर्स — जसभित्र धेरै आकाशगंगा समेटिएका छन्।

यस अध्यायको सार

- एउटा सौरमण्डल = एउटा ब्रह्माण्ड; आकाशगंगा = महाब्रह्माण्ड; युनिभर्स = परम महाब्रह्माण्ड।
- शास्त्रहरूको 'अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड' ले समुद्रको बालुवाजस्ता अनगिन्ती युनिभर्सहरूतिर संकेत गर्छ।
- बापूजीका अनुसार सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) यी बेहिसाब मल्टिपल युनिभर्सका मालिक हुनुहुन्छ — र कृष्ण उहाँकै अवतार हुनुहुन्छ।

अध्याय

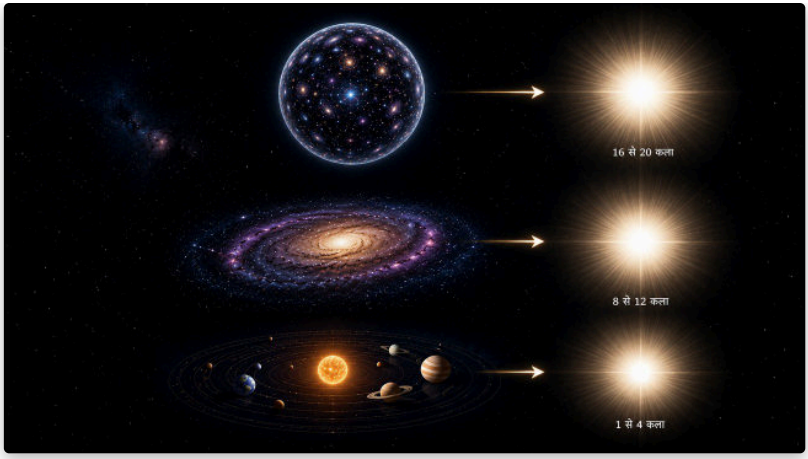
७

कला र अनन्त रचना

जसरी बिजुली वाटमा नापिन्छ, त्यसरी नै आत्माको शक्ति कलामा नापिन्छ।

रचनाको विशालतालाई एउटा विशेष नापबाट बुझ्न सकिन्छ — 'कला'। बापूजीका अनुसार हरेक आत्मा र हरेक रचयिताको शक्ति यही नापबाट आँकिन्छ। जसरी बिजुली वाटमा नापिन्छ, त्यसरी नै आत्माको शक्ति कलामा नापिन्छ। र यस दृष्टिले पूरै रचना एउटा विशाल भर्‍याङजस्तै देखिन्छ — क्रमशः ठूला हुँदै जाने रचयिताहरूको भव्य शृंखला, जसमध्ये हरेकसँग त्यही अनुपातमा बढी शक्ति हुन्छ।

यो ब्रह्माण्ड एक कलाको पावरले बनेको छ; सौरमण्डलका रचयितासँग एक कलाको पावर छ। आकाशगंगा (महाब्रह्माण्ड) का रचयितासँग ८ देखि १२ कलाको पावर हुन्छ। युनिभर्स (परम महाब्रह्माण्ड) का रचयितासँग १६ देखि २० कलाको पावर हुन्छ — त्यसैले सोह्र कलाको अर्थ हो एउटा युनिभर्स। हाम्रो यो मल्टिभर्स १०० कलाको ब्रह्माण्ड हो, र यसका रचयितासँग पनि १०० कलाको पावर छ।

तर यो भन्याङ यहीँ सकिँदैन। यसभन्दा माथि १००–२०० कलाका ब्रह्माण्ड छन्, ५०० कलाका ब्रह्माण्ड छन्, र कैयौँ हजार कलाका पनि ब्रह्माण्ड छन्। रचनाको हरेक माथिल्लो तह यस्तो रचयिताको अधीनमा छ, जससँग त्यही अनुपातमा बढी शक्ति छ — यो आत्माको शक्तिको एउटा भव्य, माथि उक्लँदै जाने व्यवस्था हो, जो मानव कल्पनाको सीमाभन्दा धेरै पर फैलिएको छ।

यी सबै परम तत्त्वले बनेका छन्। परम तत्त्व अर्थात् तत्त्वको अति सूक्ष्म, शुद्ध र धेरै बढी शक्तिशाली रूप — माथिल्ला रचनाहरूको मूल पदार्थ। यसभन्दा पनि अगाडि बढ्यौं भने, एक लाख कलाका अनन्त आत्मा छन्, एक करोड कलाका अनन्त आत्मा छन्, एक

बिलियन कलाका अनन्त आत्मा छन्, र ट्रिलियनौं — बरु ट्रिलियनौंका ट्रिलियनौं — कलाका अनन्त आत्मा छन्। यो बेहदको बेहदको रचना हो, जसका हदहरू नै अनन्त छन् — जसको विशालता कहिल्यै नाप्न सकिँदैन र जसको सीमासम्म कहिल्यै पुग्न सकिँदैन। बापूजीका अनुसार कृष्ण त्यही बेहदका — अनन्तका पनि अनन्त — पावरको विश्वका मालिकका अवतार हुनुहुन्छ, अर्थात् ती सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का, जसको शक्ति अनन्तभन्दा पनि अनन्त छ।

मृत्यु लोक र अमर लोक

यस भन्याङमा अर्को एउटा महत्त्वपूर्ण भिन्नता छ। माथिको त्यो संसारमा कतै स्थूल तत्त्व छैन; त्यो स्थूल तत्त्वको होइन, बरु परम तत्त्व र परम प्रकाशको संसार हो। परम प्रकाश अर्थात् सबैभन्दा ठूलो दिव्य प्रकाश — शुद्ध, शान्त, र सारा रचनाको आधार। किनकि ती लोक क्षय र विनाशभन्दा पर छन्, त्यसैले त्यहाँ मृत्युको नियमले काम नै गर्दैन। त्यहाँ कतै मृत्यु हुँदैन; त्यो अमर संसार हो — अमर लोक। अमर लोक अर्थात् त्यो लोक, जहाँ शरीरको मृत्यु हुँदै हुँदैन र जन्म–मृत्युको चक्रको कुनै ठाउँ छैन।

यसको विपरीत, हाम्रो १०० कलाको मल्टिभर्समा सबैभन्दा सानो एकाइ एक कलाको सौरमण्डल हो। त्यसभित्र पनि सबैभन्दा तल पृथ्वीजस्ता ग्रह छन्, र यी मृत्यु लोक भनिन्छन्। मृत्यु लोक अर्थात् मृत्युको संसार, जहाँ सबै कुरा अस्थायी छ। यहाँ हरेक स्थूल शरीर जन्म, वृद्धि, क्षय र मृत्युको अधीनमा छ। यहाँ जुन शरीरमा आत्माहरू बस्छन्, तिनको मृत्यु हुन्छ, र जन्म–मृत्युको चक्र लगातार चलिरहन्छ। माथिको बेहदको संसारमा यस्तो केही छैन।

बापूजी बताउनुहुन्छ कि यस मल्टिभर्समा जहाँ–जहाँ सौरमण्डल छन्, त्यहाँ–त्यहाँ मृत्यु लोक छ। र हरेक सौरमण्डलले आफूभित्र धेरै तह समेटेको छ — स्थूल जगत्, जो पाँच स्थूल तत्त्वको देखिने संसार हो; सूक्ष्म जगत्, जो अग्नि, वायु र आकाश तत्त्वको नदेखिने संसार हो; कारण जगत्, जहाँ केवल आकाश तत्त्व छ; महाकारण जगत्, जो कारणभन्दा पनि सूक्ष्म आयाम हो; र अन्त्यमा परमधाम, जो रचयिताको निराकार धाम हो। यसरी यस भव्य भन्याङमार्फत बापूजी सारा रचनाको — सारा संसारहरूको — सम्पूर्ण बनावट स्पष्ट पार्नुहुन्छ, स्थूल पदार्थका मर्ने लोकहरूदेखि शाश्वत अस्तित्वका सबैभन्दा माथिल्ला लोकहरूसम्म।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
मल्टिभर्स	त्यो ब्रह्माण्डीय तह जसमा युनिभर्सदेखि G17 (मल्टिपल युनिभर्स) सम्मका रचना समेटिएका छन्; रचना त्योभन्दा पनि अगाडि छ।
परम तत्त्व	तत्त्वको अति सूक्ष्म, शुद्ध, शक्तिशाली रूप; तीन परम तत्त्व — परम आकाश, परम वायु, परम अग्नि।
परम प्रकाश (परम लाइट)	सबैभन्दा ठूलो दिव्य प्रकाश — शुद्ध, शान्त; सारा रचनाको आधार।
मृत्यु लोक	मृत्युको संसार — पाँच तत्त्वको यो संसार, जहाँ सबै कुरा अस्थायी छ।
अमर लोक	अमर संसार — परम तत्त्वको लोक, जहाँ मृत्यु हुँदैन।
स्थूल जगत्	पाँच स्थूल तत्त्वको देखिने संसार।
सूक्ष्म जगत्	अग्नि, वायु र आकाश तत्त्वको नदेखिने संसार।
कारण जगत्	त्यो संसार, जहाँ केवल आकाश तत्त्व छ।
महाकारण जगत्	कारणभन्दा पनि सूक्ष्म आयाम — महाकारण शरीरको संसार।

यस अध्यायको सार

- कलाको भऱ्याङ: ब्रह्माण्ड एक कला — आकाशगंगा ८–१२ — युनिभर्स १६–२० — मल्टिभर्स १०० कला; माथि २००, ५००, हजारौं कलाका परम तत्त्वका ब्रह्माण्ड।
- यसभन्दा पनि अगाडि लाख, करोड, बिलियन र ट्रिलियनौं कलाका अनन्त आत्मा — यो बेहदको बेहदको रचना हो।
- जहाँ–जहाँ सौरमण्डल, त्यहाँ–त्यहाँ मृत्यु लोक; हरेक सौरमण्डलमा स्थूल, सूक्ष्म, कारण, महाकारण जगत् र परमधाम।
- माथिको बेहदको संसार परम तत्त्व–परम प्रकाशको अमर संसार हो — त्यहाँ मृत्यु हुँदैन।

भाग

दुई

गीताको हराएको ज्ञान

अध्याय ५ — वास्तविक गीता ज्ञान

अध्याय ६ — गीताका मूल शब्द

अध्याय ७ — विराट रूप र यशोदाको दर्शन

अध्याय ८ — वेदमा लुकेको ब्रह्माण्डको रहस्य

अध्याय

५

वास्तविक गीता ज्ञान

'बेहद' को शब्द र असली ज्ञान लेख्न सकिएन; त्यसको केवल एउटा अंश मात्र लिपिबद्ध भयो।

सबै हिन्दू शास्त्रहरूमा गीताको स्थान सबैभन्दा माथि मानिएको छ। बापूजीका अनुसार जति पनि शास्त्र लेखिए, ती सबैमा गीता ज्ञान सर्वश्रेष्ठ छ — त्यसैले यसलाई सर्व शास्त्र शिरोमणि भनिन्छ। शास्त्र अर्थात् ती ग्रन्थ, जसमा आत्मा, रचनाको स्वरूप र अस्तित्वलाई चलाउने शाश्वत नियमहरूका कुरा भनिएका छन्। यो कालातीत ज्ञान कृष्णले कुरुक्षेत्रको रणभूमिमा अर्जुनलाई दिनुभएको थियो। तर बापूजीका अनुसार समयसँगै यस परम ज्ञानसँग एउटा ठूलो घटना घट्यो, जसलाई बुझ्नु आवश्यक छ। वास्तविक गीता बुझ्न पहिले यो जान्नुपर्छ कि त्यसको मूल ज्ञानसँग के भयो।

'बेहद' शब्द कसरी छुट्यो

बापूजी बताउनुहुन्छ कि अर्जुनलाई जुन गीता ज्ञान दिइयो, त्यसबाट 'बेहद' (Infinite) को शब्द छुट्यो — किनकि सुन्नेहरूले त्यसलाई पूरै बुझ्न सकेनन्। गीता ज्ञानलाई लिपिबद्ध गर्ने महर्षि वेदव्यास हुनुहुन्थ्यो, जो आफैं विष्णुका अवतार मानिनुहुन्छ। जब यो ज्ञान दिइयो, त्यसपछि वेदव्यासले आफ्नो दिव्य दृष्टिले त्यसलाई देख्नु–सुन्नुभयो र आफ्नो आत्मामा

रेकर्ड गर्नुभयो। रेकर्ड अर्थात् घटेको कुराको जम्मा भएको छाप — जे हुन्छ, त्यो आत्मामा आफैं छापिन्छ।

तर जब उहाँ त्यसलाई लेख्न बस्नुभयो, भित्रको त्यो रेकर्डिङ पूरै प्रकट (emerge) गर्न सक्नुभएन — यसको कारण पनि बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ। त्यो ज्ञान अनन्त कोटि ब्रह्माण्डहरूको — बेहदको — ज्ञान थियो, र त्यसलाई व्यक्त गर्न शब्द नै थिएनन्। बाध्य भएर स्थूल शब्द प्रयोग गर्नुपऱ्यो, त्यसैले सारा गीता ज्ञान स्थूलमा खुम्चियो। त्यसपछि वेदव्यासले गणेशजीबाट यसलाई लेखाउनुभयो, तर श्री गणेशले पनि जति बुझ्नुभयो, त्यति नै लेख्नुभयो।

'बेहद' को शब्द र असली ज्ञान लेख्न सकिएन; त्यसको केवल एउटा अंश मात्र लिपिबद्ध भयो — मानौं आधा मात्र लेखाइयो। र अगाडि गएर त स्थिति झन् बदलिँदै गयो। जसले जस्तो बुझ्यो, गीतामा त्यस्तै फेरबदल — एडिसन र अल्टरेसन — हुँदै गयो। अनेक किसिमका गीता लेखिए, र तिनमा वेद–उपनिषद्को ज्ञान पनि मिसिँदै गयो। बापूजीका अनुसार यसरी नै गीताको निर्मल ज्ञान बिस्तारै आवरणमा ढाकिँदै गयो, र मानवतासँग त्यसको मूल अनन्त दृष्टिको केवल एउटा अंश मात्र बाँकी रह्यो।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
शास्त्र	ती ग्रन्थ, जसमा आत्मा र रचनाका कुरा भनिएका छन्।
रेकर्ड	घटेको कुराको जम्मा भएको छाप — सबै कुरा आत्मामा आफैं छापिन्छ।

यस अध्यायको सार

- गीता ज्ञान सर्व शास्त्र शिरोमणि हो — सबै शास्त्रमा सर्वश्रेष्ठ।
- वेदव्यासले दिव्य दृष्टिले ज्ञान रेकर्ड गर्नुभयो, तर त्यसलाई पूरै इमर्ज गर्न सक्नुभएन; शब्द नभएकाले त्यो स्थूलमा खुम्चियो।
- गणेशजीले जति बुझ्नुभयो, त्यति नै लेख्नुभयो — 'बेहद' को शब्द र असली ज्ञान छुट्यो।
- अगाडि गएर गीतामा फेरबदल र वेद–उपनिषद्को मिसावट हुँदै गयो।

अध्याय

६

गीताका मूल शब्द

यो दिइएन, बरु दबाइयो।

गीता ज्ञान आजभन्दा लगभग ५००० वर्षअघि दिइएको थियो। त्यस बेला गीताका भगवान् कृष्णले अर्जुनलाई जे भन्नुभयो, त्यसका मूल शब्द बापूजी यसरी बताउनुहुन्छ —

«तू मुझको — देह और देह के सर्व संबंध भूलकर — आत्म स्वरूप बन।
मुझ परमात्मा को याद कर।
मैं तेरे सारे पापों का अंत कर ऊंच ते ऊंच परमधाम ले जाऊंगा।»

(जब तिमी देह र देहका सबै सम्बन्ध बिर्सेर आत्म स्वरूप बन्छौ, र सबै कर्म निष्काम कर्म गर्छौं — मेरो सम्झनामा गर्छौं — तब तिम्रा सबै पापको विनाश गरेर, अन्त्यमा म तिमीलाई ऊँच ते ऊँच परमधाम लैजानेछु।)

यी वचनका प्रमुख शब्दहरूको अर्थ बुझ्नु आवश्यक छ। आत्म स्वरूप अर्थात् 'म देह होइन, आत्मा हुँ' — यस निश्चयमा टिक्नु। परमात्मा अर्थात् आत्माहरूका रचयिता — सुप्रिम आत्मा। निष्काम कर्म अर्थात् फलको कामना छोडेर, परमात्माको सम्झनामा गरिएको कर्म। र ऊँच ते ऊँच परमधाम अर्थात् सबै धामभन्दा माथिको धाम।

बापूजीका अनुसार यिनै गीता ज्ञानका सबैभन्दा मूल शब्द हुन्। तर दुर्भाग्यवश ५००० वर्षमा पनि यो ज्ञान कसैलाई अनुभव गराइएन। यो दिइएन, बरु दबाइयो। यसलाई बुझ्नुपर्थ्यो, अनुभव गर्नुपर्थ्यो र मूल रूपमा अगाडि पुऱ्याउनुपर्थ्यो — त्यसको सट्टा यो बिस्तारै धमिलो हुँदै गयो र मानवताबाट लुकेर रह्यो। परिणामस्वरूप यो ज्ञान व्याख्याहरूका तहमुनि दबियो, र कसैले यसको वास्तविक अर्थ बुझेन।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
आत्म स्वरूप	'म देह होइन, आत्मा हुँ' — यस निश्चयमा टिक्नु।
परमात्मा	आत्माहरूका रचयिता — सुप्रिम आत्मा।
निष्काम कर्म	फलको कामना छोडेर, परमात्माको सम्झनामा गरिएको कर्म।
ऊँच ते ऊँच परमधाम	सबै धामभन्दा माथिको धाम — सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को निवास।

यस अध्यायको सार

- गीताका मूल शब्द: देह र देहका सबै सम्बन्ध बिर्सेर आत्म स्वरूप बन; परमात्मालाई सम्झ।
- सबै कर्म निष्काम कर्म — परमात्माको सम्झनामा — गर्दा सबै पापको विनाश हुन्छ।
- अन्तिम वचन: 'म तिमीलाई ऊँच ते ऊँच परमधाम लैजानेछु' — तर यो ज्ञान ५००० वर्षसम्म दबिएर रह्यो।

अध्याय

७

विराट रूप र यशोदाको दर्शन

५००० वर्षअघि पनि बेहदको ज्ञान दिने प्रयास गरिएको थियो, तर कसैले त्यसलाई बुझ्न सकेन।

गीता ज्ञानको प्रसंगसँग अर्को एउटा अलौकिक घटना जोडिएको छ — विराट रूपको दर्शन। कृष्णले अर्जुनलाई आफ्नो विराट रूप देखाउनुभयो, जसमा यो प्रकट भयो कि उहाँ ब्रह्मा, विष्णु र शंकरका पनि रचयिता हुनुहुन्छ। बापूजीका अनुसार विराट रूपको अर्थ हो बेहदको रूप; त्यही रूपभित्र अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड पनि देखाइएका थिए।

यस्तै एउटा दर्शन कृष्णको बाल्यकालमा पनि भएको थियो। जब उहाँ सानो हुनुहुन्थ्यो र माटो खाइरहनुभएको थियो, तब आमा यशोदाले उहाँको मुख खोलाउनुभयो — र त्यो सानो मुखमा पनि अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड देखिए। यी दुवै घटनाको अर्थ एउटै हो — ५००० वर्षअघि पनि बेहदको ज्ञान दिने प्रयास गरिएको थियो, तर कसैले त्यसलाई बुझ्न सकेन। त्यसैले यो ज्ञान आजसम्म फैलिन सकेन।

शब्दहरू पनि हराउँदै गइरहेका छन्

समयसँगै स्थिति झन् चिन्ताजनक हुँदै गयो। भारतका शास्त्रहरूमा — वेद र उपनिषद्मा — जुन ज्ञान थियो, त्यो पनि हराउँदै गयो। आज त 'अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड' जस्ता शब्द पनि हराउँदै गइरहेका छन्। बापूजी यसको एउटा उदाहरण दिनुहुन्छ — उहाँले एक पटक एउटा पुस्तक पढ्नुभएको थियो; जब त्यही पुस्तक फेरि छापिएर (reprint) आयो, तब जहाँ पहिले 'अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड' लेखिएको थियो, त्यहाँ 'अनन्त कोटि लोक' बनाइएको थियो। जुन शब्द बुझिँदैनन्, तिनलाई यसरी नै बदलिदिइन्छ।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
विराट रूप	बेहदको रूप — जसमा अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड देखाइए।

यस अध्यायको सार

- गीताको विराट रूप बेहदको रूप थियो — त्यसमा अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड देखाइए; उहाँ ब्रह्मा–विष्णु–शंकरका पनि रचयिता हुनुहुन्छ।
- बाल कृष्णको मुखमा आमा यशोदाले पनि अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड देख्नुभएको थियो।
- आज 'अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड' जस्ता शब्द पनि हराइरहेका छन् — एउटा reprint (फेरि छापिँदा) मा यसलाई 'अनन्त कोटि लोक' बनाइयो।

अध्याय

६

वेदमा लुकेको ब्रह्माण्डको रहस्य

हाम्रा वेद–उपनिषद्मा जे छ, त्यो एउटा ब्रह्माण्ड — अर्थात् एउटा सौरमण्डल — सम्म सीमित छ।

प्राचीन वेदहरूमा कति गहिरो ज्ञान जम्मा थियो, यसको अनुमान केही शब्द र वर्णनबाट लगाउन सकिन्छ। बापूजी बताउनुहुन्छ कि वेदहरूमा हाम्रो 'अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड' को शब्द थियो। यसबाहेक प्रलयका विभिन्न रूपको पनि वर्णन थियो।

अर्ध प्रलय, प्रलय, कल्प प्रलय, महाकल्प प्रलय र महाकाल प्रलय। प्रलय अर्थात् रचनाको खुम्चिनु — जो फैलिएको थियो, त्यसको आफ्नो स्रोतमा फर्कनु; यसका यी पाँच प्रकार छन्।

वेदहरूमा शिव र महा शिवको पनि वर्णन पाइन्छ। यहाँसम्म भनिएको छ कि महा शिव महाकाल बनेर अनन्त कोटि ब्रह्माण्डहरूलाई आफ्नो रोम–रोममा समेट्नुहुन्छ — र यो प्रलयका बेला हुन्छ। बापूजीका अनुसार यो वर्णन त्यससँग अद्भुत रूपमा मिल्छ, जसलाई आज विज्ञान ब्ल्याक होल भन्छ — त्यो क्षेत्र, जसमा सृष्टिका ठूलाभन्दा ठूला बनावट पनि तानिएर जान्छन्। समय, अन्तरिक्ष र गति (time, space and speed) जस्ता सूक्ष्म कुरा पनि त्यहाँ लेखिएका छन् — यसले ज्ञानको त्यो गहिराइ प्रकट गर्छ, जसले आज पनि छक्क पार्छ।

यिनैसँगै लोकहरूको विस्तृत वर्णन छ। माथि सात लोकको उल्लेख छ; त्यसपछि ब्रह्मापुरी, विष्णुपुरी, शिवपुरी र परमधाम आउँछन्। लोक अर्थात् रचनाको तह वा आयाम — अस्तित्वको एउटा अलग स्तर, जसको ब्रह्माण्डीय व्यवस्थामा आफ्नै खास स्वभाव र प्रयोजन हुन्छ। बापूजीका अनुसार हरेक सौरमण्डलमा यस्ता १४ लोक हुन्छन्। तल सात पाताल लोक छन्। पाताल अर्थात् तलका ती लोक, जहाँ पाप कर्मका कारण आत्माहरू खस्छन्। यिनै १४ लोकका अनेक कथा छन्, र ५५ करोड नरकको पनि कथा छ — यी सबैले यस्तो विशाल र सूक्ष्म रूपमा व्यवस्थित सृष्टिलाई प्रकट गर्छन्, जो मानव इन्द्रियले अनुभव गर्ने स्थूल जगत्भन्दा धेरै पर फैलिएको छ।

तर यहाँ बापूजी एउटा अत्यन्त महत्त्वपूर्ण कुरा स्पष्ट पार्नुहुन्छ — यो सारा वर्णन वास्तवमा एउटै ब्रह्माण्डको कथा हो। हाम्रा वेद–उपनिषद्मा जे छ, त्यो एउटा ब्रह्माण्ड — अर्थात् एउटा सौरमण्डल — सम्म सीमित छ। शास्त्रहरूमा ब्रह्मा, विष्णु, शंकर र निराकार शिवका जति

पनि कुरा छन्, ती केवल एउटा सौरमण्डलसम्मका हुन्। तर कृष्ण त यी सबैभन्दा धेरै माथि — सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्थ्यो।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
प्रलय (पाँच प्रकार)	रचनाको खुम्चिनु — अर्ध प्रलय, प्रलय, कल्प प्रलय, महाकल्प प्रलय, महाकाल प्रलय।
महाकाल	महा शिवको त्यो रूप, जसमा उहाँले आकाशगंगाको सारा रचना आफूभित्र समेट्नुहुन्छ।
लोक	रचनाको तह वा आयाम; हरेक सौरमण्डलमा १४ लोक।
पाताल	तलका सात लोक, जहाँ पाप कर्मले आत्माहरू खस्छन्।

यस अध्यायको सार

- वेदहरूमा अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड, पाँचै प्रलय, शिव–महा शिव र टाइम–स्पेस–स्पिडका कुरा थिए।
- महा शिव महाकाल बनेर अनन्त कोटि ब्रह्माण्डहरूलाई रोम–रोममा समेट्नुहुन्छ — जसलाई विज्ञान ब्ल्याक होल भन्छ।
- १४ लोक, ५५ करोड नरक — वेद–उपनिषद्को सारा वर्णन एउटै ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) सम्मको कथा हो।
- तर कृष्ण यी सबैभन्दा माथि, सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्थ्यो।

भाग

तीन

पृथ्वीमा आउनुको प्रयोजन

अध्याय ९ — कृष्ण अवतरणको रहस्य

अध्याय १० — गुप्त वेशमा आगमन

अध्याय

६

कृष्ण अवतरणको रहस्य

यसै कारण जब सर्वशक्तिमानले ऊँच ते ऊँच परमधामबाट हेर्नुभयो, तब यो पूरै मल्टिभर्स उहाँलाई एउटा ब्ल्याक डट — कालो बिन्दु — जस्तो देखियो।

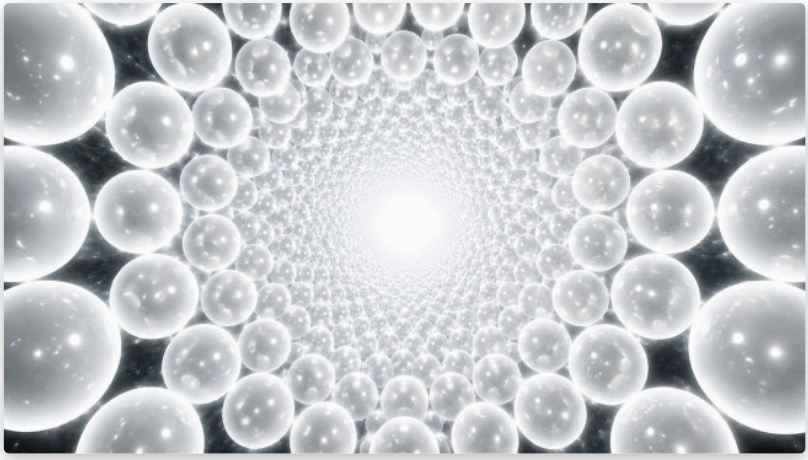
कृष्ण कसका अवतार हुनुहुन्छ, यो त स्पष्ट भयो। तर उत्तिकै महत्त्वपूर्ण प्रश्न यो छ — उहाँ पृथ्वीमा आउनुभयो नै किन। यसलाई बुझ्न बापूजी पहिले त्यो मूल रूपतिर ध्यान दिलाउनुहुन्छ, जसका कृष्ण अवतार हुनुहुन्छ। त्यो मूल रूप बुझेर मात्र कृष्णको अवतरणको वास्तविक प्रयोजन र पृथ्वीमा उहाँको दिव्य मिसन पूरै बुझ्न सकिन्छ।

अवतार सधैं साकारमा हुन्छ। साकार अर्थात् पृथ्वीमा कुनै दिव्य काम पूरा गर्न पाँच स्थूल तत्त्वको स्थूल शरीर धारण गरेको अवस्था। तर जसका उहाँ अवतार हुनुहुन्छ, उहाँलाई उहाँको आफ्नै शाश्वत मूल रूपमा — स्थूल देहभन्दा पर — बुझ्नुपर्छ। उहाँ सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्छ, जो सबै धाममा सबैभन्दा माथि — सबै परमधाममा सबैभन्दा उच्च — ऊँच ते ऊँच परमधाममा विराजमान हुनुहुन्छ। त्यहींबाट उहाँ पूरै बेहद — असीम रचना — का अनन्त विश्वहरूलाई निरन्तर हेरिरहनुहुन्छ र तिनको सञ्चालन गरिरहनुहुन्छ।

ब्ल्याक डट के थियो

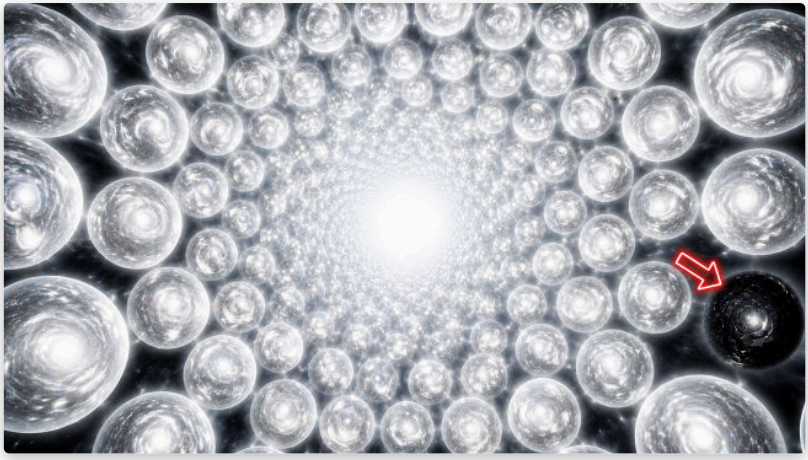
बापूजी बताउनुहुन्छ कि माथिका ग्रेट–ग्रेट मल्टिभर्स र अनन्त युनिभर्स — सबै परम तत्त्व र परम प्रकाशका बनेका छन्। ती शाश्वत दिव्य लोक हुन्, जसलाई क्षय, दुःख वा मृत्युले छुँदै

छुँदैन। ती माथिल्ला विश्वहरूमा जन्म–मृत्युको चक्रको कुनै अस्तित्व छैन, किनकि ती सधैं शाश्वत रचनाको पवित्रता र स्थिरतामा स्थित रहन्छन्।

तर हाम्रो १०० कलाको मल्टिभर्समा परम प्रकाश र परम तत्त्व बिस्तारै घट्दै गए। घट्दै–घट्दै त्यहाँ अन्धकार — कालोपन — छायो। र सबैभन्दा तलका स्थूल लोकहरूमा, अर्थात् पृथ्वीजस्ता लोकहरूमा, जल र पृथ्वीजस्ता ठोस तत्त्व पनि बने।

यसै कारण जब सर्वशक्तिमानले ऊँच ते ऊँच परमधामबाट हेर्नुभयो, तब यो पूरै मल्टिभर्स उहाँलाई एउटा ब्ल्याक डट — कालो बिन्दु — जस्तो देखियो।

उहाँले दिव्य दृष्टिले विचार गर्नुभयो कि यो ब्ल्याक डट वास्तवमा के हो, किनकि माथि त यस्तो केही पनि थिएन। जान्नका लागि उहाँले रिपोर्ट मगाउनुभयो कि यो मल्टिभर्स कुन–कुन रचयिताको अधीनमा पर्छ। ग्रेट–ग्रेट युनिभर्सहरू, युनिभर्सहरू, आकाशगंगाहरू र सौरमण्डलहरू — सबैका रिपोर्ट क्रमशः मगाइए। ती रिपोर्टबाट थाहा भयो कि यस मल्टिभर्समा मृत्यु लोक बनिसकेको छ, जन्म–मृत्युको चक्र चलिरहेको छ, र यो यति खसिसकेको छ कि पूरै डुब्ने अवस्थामा छ। परम तत्त्व घटेर नभएसरह भएका छन् र तिनको ठाउँमा अरू तत्त्व — स्थूल तत्त्व र स्थूल पदार्थ — बनेका छन्। यस रिपोर्टबाट उहाँलाई सन्तोष भएन।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
साकार / साकारी	पाँच स्थूल तत्त्वको स्थूल शरीर धारण गरेको अवस्था।
ब्ल्याक डट	ऊँच ते ऊँच परमधामबाट हेर्दा हाम्रो मल्टिभर्स — परम प्रकाश घटेर कालो बिन्दुजस्तो।

यस अध्यायको सार

- कृष्ण पृथ्वीमा आउनुको कारण बुझ्न उहाँको मूल रूप जान्नु आवश्यक छ।
- माथिको सारा रचना परम तत्त्व–परम प्रकाशको हो; हाम्रो मल्टिभर्समा यी घटे, अनि अन्धकार छायो र ठोस तत्त्व बने।
- ऊँच ते ऊँच परमधामबाट यो मल्टिभर्स सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) लाई एउटा ब्ल्याक डटजस्तो देखियो।
- सबै रचयिताका रिपोर्टबाट थाहा भयो कि मल्टिभर्स डुब्ने अवस्थामा छ — र यस रिपोर्टबाट उहाँलाई सन्तोष भएन।

अध्याय

१०

गुप्त वेशमा आगमन

कृष्ण यो संसार बदल्न आउनुभएको थियो।

केवल रिपोर्टबाट सन्तुष्ट नभएर सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) ले आफैं आउने निर्णय गर्नुभयो। र उहाँ गुप्त वेशमा हाम्रो ब्रह्माण्डमा आउनुभयो। गुप्त वेश अर्थात् लुकेको रूप — लुकेर, गुप्त तरिकाले काम गर्नु।

यस आगमनको प्रक्रिया पनि बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ। निराकारीबाट उहाँ आकारी बन्नुभयो। निराकारी अर्थात् आत्माको आकार नभएको, दिव्य प्रकाशको अवस्था; र आकारी अर्थात् परम तत्त्वले बनेको त्यो सूक्ष्म रूप, जो स्थूल आँखाले देखिँदैन। यही आकारी रूपमार्फत उहाँले पूरा अब्जर्भेसन गराउनुभयो। अब्जर्भेसन अर्थात् साक्षी बनेर, कुनै आसक्ति बिना, सबै कुरा हेर्नु। हाम्रो एक कलाको ब्रह्माण्डमा उहाँले सूक्ष्म रूपले यो अब्जर्भेसन गर्नुभयो — विशेष गरी एउटा पूरै पृथ्वीको। यसको पछाडि एउटा स्पष्ट कारण थियो: यदि एउटा पृथ्वीको पूरा अब्जर्भेसन भयो भने, यो बुझिन्छ कि यहाँका सबै सौरमण्डल — जुन सबैमा पृथ्वीहरू छन् — कसरी ठीक गर्न सकिन्छ, र सम्पूर्ण रचनालाई त्यसको मूल अवस्थामा फेरि फर्काउन सकिन्छ।

ग्रहहरूमा जीवन र ब्रह्माण्डका तहहरू

बापूजीका अनुसार पहिले हाम्रा ग्रहहरूमा पनि जीवन थियो। मंगलमा कुनै बेला जीवन थियो; शुक्र ग्रहमा शुक्राचार्य बस्थे; र गुरु — अर्थात् बृहस्पति — ग्रहमा बृहस्पति देव बस्थे। यी सबै आ–आफ्ना ग्रहमा माथिल्लो तहमा बस्थे। यहाँ एउटा महत्त्वपूर्ण सिद्धान्त अगाडि आउँछ — कुनै ग्रह आफैं बन्दैन; ग्रह बस्नका लागि बनाइन्छ।

यसलाई बुझ्न यो जान्नु आवश्यक छ कि पूरै ब्रह्माण्डमा सबै कुरा धेरै लेयरमा, अर्थात् धेरै तहमा छ। यी तहलाई आयाम पनि भन्न सकिन्छ, जसमा अलग–अलग लोक छन्, र हरेकको आफ्नै खास स्वभाव छ। देखिने स्थूल जगत्भन्दा पर, त्यहाँ एउटा सूक्ष्म संसार छ, जसमा अनगिन्ती आत्माहरू बस्छन्।

हरेक तहमा तत्त्वको भिन्नता छ — रचनाको हरेक तह त्यही स्तरअनुसारका तत्त्वले बनेको छ; त्यहाँ सूक्ष्म तत्त्व पनि छन्। जति–जति माथिका लोकतिर बढ्छौं, तत्त्व क्रमशः अझ

सूक्ष्म र अझ परिष्कृत हुँदै जान्छन्। मानिसका आँखा र स्थूल यन्त्रले देख्ने एउटा सीमा छ, र त्यस सीमाभन्दा अगाडि तिनले देख्न सक्दैनन्। यसै कारण यो सूक्ष्म बनावट सामान्य दृष्टिबाट लुकेर रहन्छ।

बापूजीका अनुसार सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) केवल यस लुकेको जगत्को अवलोकन गर्न ओर्लनुभएको थिएन। यी सबैको एउटै प्रयोजन थियो — कृष्ण यो संसार बदल्न आउनुभएको थियो। उहाँको अवतरणको सम्पूर्ण उद्देश्य यस खसेको संसारको परिवर्तन गर्नु, यसलाई यसको मूल दिव्य अवस्थामा फेरि स्थापित गर्नु, र रचनाको शाश्वत व्यवस्था कायम गर्नु थियो।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
गुप्त वेश	लुकेको रूप — लुकेर, गुप्त तरिकाले काम गर्नु।
निराकारी	आत्माको आकार नभएको, दिव्य प्रकाशको मूल अवस्था।
आकारी	परम तत्त्वले बनेको आत्माको सूक्ष्म रूप — स्थूल आँखाले नदेखिने।
अब्जर्भेसन	साक्षी बनेर, आसक्ति बिना, सबै कुरा हेर्नु — जसरी फिल्म हेरिन्छ।

यस अध्यायको सार

- रिपोर्टबाट सन्तुष्ट नभएर सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) आफैं गुप्त वेशमा हाम्रो ब्रह्माण्डमा आउनुभयो — निराकारीबाट आकारी बनेर।
- एउटा पृथ्वीको अब्जर्भेसन गर्नुभयो — ताकि सबै सौरमण्डल ठीक गर्ने तरिका बुझियोस्।
- मंगल, शुक्र र गुरु — ग्रहहरूमा जीवन थियो; कुनै ग्रह आफैं बन्दैन; ब्रह्माण्डमा धेरै आयाम (लेयर) छन्।
- यी सबैको एउटै प्रयोजन थियो — कृष्ण यो संसार बदल्न आउनुभएको थियो।

भाग

चार

शरणागतिको बाटो

अध्याय ११ — अकर्ता भावको रहस्य

अध्याय १२ — ऋषि–मुनि कहाँबाट आएका थिए?

अध्याय

११

अकर्ता भावको रहस्य

शरणमा जानुको अर्थ हो — आफूलाई समर्पित गर्नु, अर्थात् आफ्नो 'म–पन' र आफ्नो देह–भान छोड्नु।

कृष्णको जीवनसँग जोडिएका केही घटना माथिबाट हेर्दा अत्यन्त अनौठा लाग्छन्, तर तिनको पछाडि एउटा गहिरो आध्यात्मिक रहस्य लुकेको छ। यस्तै एउटा घटना जमुना नदीसँग जोडिएको छ।

कृष्ण गोपीहरूलाई भन्ने गर्नुहुन्थ्यो कि यदि उनीहरूले जमुनाको बाटो पार गर्नुपऱ्यो भने, उहाँको नाम लिऊन् — यो भनून् कि कृष्ण एभर प्योर (ever pure) हुनुहुन्छ, बाल ब्रह्मचारी हुनुहुन्छ — तब जमुनाले उनीहरूलाई बाटो दिनेछ। गोपीहरूले यस्तो धेरै पटक गरे। जब जमुनामा बाढी आउँथ्यो र बाटो रोकिन्थ्यो, तब उनीहरू नदीको छेउमा गएर भन्थे — यदि कृष्ण बाल ब्रह्मचारी हुनुहुन्छ भने, बाटो देऊ। र आश्चर्य! जमुनाले साँच्चै बाटो दिन्थ्यो, र उनीहरू सुरक्षित पार हुन्थे। हेर्नेहरूका लागि यो एउटा असाधारण चमत्कार थियो। तर बापूजीका अनुसार यस घटनामा त्योभन्दा धेरै गहिरो आध्यात्मिक रहस्य लुकेको थियो, जति सामान्यतया बुझियो।

दुर्वासा ऋषिको रहस्य

यस्तै एउटा घटना दुर्वासा ऋषिसँग जोडिएको छ। एक पटक यिनै गोपीहरूले मिलेर दुर्वासा ऋषिलाई धेरै भोजन गराए। फर्कने बेला जमुनाको किनारमा बाढी थियो र बाटो पानीले भरिएको थियो। तब दुर्वासा मुनिले भने कि जमुनामा पानी छ भने, उनको नाम दिनू — यो भन्नू कि दुर्वासा ऋषिले एक दर्पबाहेक केही पनि खाएका छैनन्। गोपीहरूले त्यसै भने, र

जमुनाले बाटो दियो। उनीहरू अत्यन्त छक्क परे — जुन ऋषिले भर्खरै उनीहरूकै सामु धेरै भोजन गरिसकेका थिए, उनै भन्छन् कि उनले एक दर्पबाहेक केही खाएका छैनन्, र नदीले उनको कुरा मानिदियो पनि। बापूजीका अनुसार यस असाधारण घटनाको रहस्य केवल स्थूल तहमा बुझ्न सकिँदैन; यसमा एउटा गहिरो आध्यात्मिक सत्य लुकेको छ।

कर्ता भावको समर्पण

यी घटनाहरूको मूलमा आत्माको एउटा विशेष अवस्था छ, जसलाई बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ। यो जुन ऋषिको — वा कृष्णको — अवस्था (स्टेज/stage) थियो, त्यो विशेष आत्माहरूको स्टेज हुन्छ। दुर्वासा ऋषि सधैं ब्रह्मचर्यको — अर्थात् निराकार — स्टेजमा रहन्थे; यो ब्रह्मचर्य केवल देहको ब्रह्मचर्य थिएन, बरु निरन्तर रहिरहने निराकारी चेतना थियो। त्यस बेला 'निराकार स्टेज' जस्तो शब्द नभए पनि, उनी निरन्तर परमात्मा — शिव — को सम्झनामा रहन्थे। उनी निराकार शिवलाई ज्योतिर्लिंगमा सम्झन्थे। ज्योतिर्लिंग अर्थात् निराकार शिवको आफैं प्रकाशित प्रतीक — निराकारको सम्झनाको ढोका। यही ज्योतिर्लिंगमा सम्झेर, सारा ब्रह्माण्डका मालिकलाई आफ्नो सब थोक मानेर, उनी हरेक काम उहाँलाई नै समर्पित गरिरहन्थे। उनी आफूलाई कर्ता मान्दैनथे; आफ्नो कर्ता भाव छोडिदिन्थे र पूरै समर्पित — सरेन्डर — रहन्थे।

शरणमा जानुको अर्थ

बापूजी बताउनुहुन्छ कि जुनसुकै ऋषिले — वा जुनसुकै मानिसले — आफ्नो कर्ता भाव छोड्छ, आफ्नो 'म–पन' त्याग्छ, र आफ्नो भाव पनि परमात्मालाई समर्पित गर्छ, त्यसको सब थोक उहाँकै शरणमा जान्छ। कृष्णको वचन पनि यही हो — तिमी मेरो शरणमा आऊ, तब म तिमीलाई ऊँच ते ऊँच परमधाम लैजान्छु। शरणमा जानुको अर्थ हो — आफूलाई समर्पित (सरेन्डर/surrender) गर्नु, अर्थात् आफ्नो 'म–पन' र आफ्नो देह–भान छोड्नु।

'म गरिरहेको छु, मैले खाएँ, मैले पिएँ' — जब यो भाव सकिन्छ, तब आत्मामा अकर्ताको भाव जाग्छ। यसैबाट निष्काम भाव आउँछ र निष्काम कर्म हुन्छन्। निष्काम कर्ममा कर्मको कुनै फल बाँकी रहँदैन। तब आत्माहरू कर्मातीत अवस्थामा पुग्छन्। कर्मातीत अवस्था अर्थात् कर्मको बन्धनभन्दा परको अवस्था, जहाँ आत्मा हरेक कर्म–प्रभावबाट मुक्त हुन्छ। यस्तो आत्मालाई कर्म बन्धन हुँदैन। कर्म बन्धन अर्थात् इच्छाले भएका कर्मको त्यो नदेखिने

साङ्लो, जसले आत्मालाई यस संसारसँग बाँधिराख्छ। बापूजीका अनुसार यस्तो आत्मा अत्यन्त हाई क्वालिटीको हुन्छ — र यही यी सबै घटनाको पछाडिको रहस्य हो।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
ज्योतिर्लिंग	निराकार शिवको आफैं प्रकाशित प्रतीक — निराकारको सम्झनाको ढोका।
कर्ता भाव / अकर्ता भाव	'म गरिरहेको छु' को भाव कर्ता भाव हो; त्यसको पूर्ण समर्पण अकर्ता भाव हो।
शरण (समर्पण)	आफ्नो म–पन र देह–भान छोडेर आफूलाई परमात्मालाई सुम्पनु।
कर्मातीत अवस्था	कर्मको बन्धनभन्दा परको अवस्था — जहाँ आत्मा हरेक कर्म–प्रभावबाट मुक्त छ।
कर्म बन्धन	इच्छाले भएका कर्मको नदेखिने साङ्लो, जसले आत्मालाई यस संसारसँग बाँध्छ।

यस अध्यायको सार

- गोपीहरू 'कृष्ण एभर प्योर — बाल ब्रह्मचारी — हुनुहुन्छ' भनेर जमुनासँग बाटो माग्थे, र जमुनाले बाटो दिन्थ्यो।
- धेरै भोजन गरेपछि पनि दुर्वासा ऋषिले भने — मैले एक दर्पबाहेक केही खाएको छैन; र जमुनाले बाटो दियो।
- यसको रहस्य आत्माको विशेष अवस्था हो — दुर्वासा ऋषि ज्योतिर्लिंगमा शिवलाई सम्झेर आफ्नो कर्ता भाव छोड्थे।
- शरणमा जानु = आफ्नो म–पन र देह–भान छोडेर आफूलाई परमात्मालाई सरेन्डर गर्नु।
- कर्ता भाव छुटेपछि निष्काम कर्म हुन्छन्, जसको फल हुँदैन — आत्मा कर्मातीत अवस्थामा, कर्म बन्धनबाट मुक्त हुन्छ।

अध्याय

१२

ऋषि–मुनि कहाँबाट आएका थिए?

यो ज्ञान बुद्धिको अध्ययन वा तर्कबाट पाइँदैन; यो आफ्नै भित्रबाट बिस्तारै प्रकट हुन्छ।

पृथ्वीमा समय–समयमा अनेक महान् ऋषि–मुनि भएका छन्, जसका नाम आज पनि श्रद्धाले लिइन्छन्। तर बापूजीका अनुसार यी कुनै साधारण आत्मा थिएनन् — र न यी मूल रूपमा यस ब्रह्माण्डका थिए।

बापूजी बताउनुहुन्छ कि यी ठूला–ठूला ऋषि–मुनिका आत्मा ३३ कोटि देवी–देवतामध्येका हुन्, जो कम्तीमा जी२ (G2) बाट आएका हुन्। जी२ अर्थात् ग्रेट–ग्रेट युनिभर्स — युनिभर्सभन्दा दुई खुड्किला माथिको रचना। यिनको आध्यात्मिक महानता असाधारण छ, तैपनि बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ कि यी बेहदका आत्मा होइनन्। बेहदको आत्मा त पूरै भिन्न स्तरको आत्मा हो। बेहदको आत्मा अर्थात् अनन्त शक्तिको कस्मिक (cosmic) आत्मा — परम दिव्य प्रकाशले बनेको, जो आकाशगंगा र युनिभर्सहरूको यात्रा गरेर ज्ञान दिन पृथ्वीमा आउँछ। बेहदको आत्माका सामु त जी२ बाट आएका ३३ कोटि आत्मा केही पनि होइनन्; यहाँसम्म कि बेहदका ९ लाख आत्माहरूका सामु पनि यी केही होइनन्। यसको कारण स्पष्ट छ — जी२ बाट आएको आत्माको पावर बढीमा ५० कला वा १०० कलासम्म मात्र हुन्छ, र बेहदको कलाका सामु त्यो नगण्य छ।

भित्रबाट प्रकट हुने ज्ञान

बापूजी भन्नुहुन्छ कि यी कुराहरूलाई धेरै गहिराइमा — विचार सागर मन्थन गरेर — बुझ्नुपर्छ। विचार सागर मन्थन अर्थात् विचारहरूको सागरको मन्थन, अर्थात् गहिरो चिन्तन। जुन साधु, सन्त र महात्मा देखिन्छन्, उनीहरू पूरै आयु — बरु धेरै युगान्तरसम्म — तपस्या गरिरहन्छन्। युगान्तर अर्थात् एक चतुर्युग, अर्थात् चार युगको पूरा चक्र। र तपस्या अर्थात् जन्मौंसम्म चल्ने त्यो गहिरो साधना, जसले आत्मालाई शुद्ध गर्छ। तैपनि उनीहरू एकै पटकमा पूरा ज्ञान पाउन सक्दैनन्; बापूजीका अनुसार यो ज्ञान क्रमशः खुल्छ — आत्माको आध्यात्मिक उन्नतिअनुसार।

यो ज्ञान क्रमैसँग खुल्छ। पहिले एउटा ब्रह्माण्डको ज्ञान पाइन्छ — जति एउटा ब्रह्माण्डका ब्रह्मा, विष्णु र शंकरसम्मले पाउँछन्। त्यसपछि महाब्रह्माण्डको ज्ञान पाइन्छ, र त्यसपछि अनन्त कोटि ब्रह्माण्डहरूको ज्ञान। बापूजी एउटा सूक्ष्म कुरा स्पष्ट पार्नुहुन्छ — यो ज्ञान बुद्धिको अध्ययन वा तर्कबाट पाइँदैन। उनीहरू यो ज्ञान बाहिर बुद्धिले खोज्न जाँदैनन्; यो आफ्नै भित्रबाट बिस्तारै प्रकट हुन्छ, र आफ्नो समयमा रचनाका माथिभन्दा माथिका आयाम खोल्दै जान्छ। उनीहरू आत्माभित्र जप गर्छन् — प्रायः 'मैं शिव हूँ... शिव... शिव...' (म शिव हुँ) — र यसैबाट ब्रह्माण्डको ज्ञान भित्रबाट प्रकट हुन्छ। त्यसपछि उनीहरू ब्रह्माण्डको परमधाममा जान्छन्। त्यहाँ गएर उनीहरूलाई बोध हुन्छ कि उनीहरू त महा परमधामबाट, अर्थात् आकाशगंगा (Galaxy) बाट आएका हुन्। महा परमधाम अर्थात् आकाशगंगाको केन्द्रमा महा शिवको धाम। तब उनीहरू त्यहीँ जान्छन्। यी अत्यन्त गहिरा कुरा हुन्।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
३३ कोटि देवी–देवता	पृथ्वीका ठूला ऋषि–मुनिका मूल आत्मा — जो कम्तीमा जी२ बाट आएका हुन्।
जी२ (G2)	ग्रेट–ग्रेट युनिभर्स — युनिभर्सभन्दा दुई खुड्किला माथिको रचना।
बेहदको आत्मा	अनन्त शक्तिको कस्मिक (cosmic) आत्मा — परम दिव्य प्रकाशले बनेको; ज्ञान दिन पृथ्वीमा आउँछ।
तपस्या	जन्मौंसम्म चल्ने गहिरो साधना, जसले आत्मालाई शुद्ध गर्छ।
युगान्तर	एक चतुर्युग — चार युगको पूरा चक्र।
विचार सागर मन्थन	विचारहरूको सागरको मन्थन — गहिरो चिन्तन।
महा परमधाम	आकाशगंगाको केन्द्रमा महा शिवको धाम।

यस अध्यायको सार

- पृथ्वीका ठूला ऋषि–मुनि ३३ कोटि देवी–देवतामध्येका हुन् — कम्तीमा जी२ बाट आएका (बढीमा ५० वा १०० कला)।
- बेहदका आत्माहरू — र बेहदका ९ लाख आत्माहरू — का सामु जी२ का यी आत्मा केही होइनन्।
- साँचो ज्ञान बुद्धिले खोजिँदैन — जप र सम्झनाबाट भित्रबाट प्रकट हुन्छ।
- आत्मा क्रमशः ब्रह्माण्डको परमधामबाट महा परमधामसम्म पुग्छ।

भाग

पाँच

लीलाहरूको विज्ञान

अध्याय १३ — कृष्णका लीलाहरू

अध्याय १४ — गोवर्धन र सुदर्शनको रहस्य

अध्याय १५ — सुनको द्वारका

अध्याय १६ — १६१०८ विवाहको सत्य

अध्याय

१३

कृष्णका लीलाहरू

बापूजीका अनुसार कृष्णका जति पनि चमत्कार भए, ती सय प्रतिशत सत्य हुन्।

कृष्णका बाल–लीला र चमत्कार जन–जनमा प्रसिद्ध छन्। तर धेरै मानिसहरू यिनलाई केवल कल्पना वा कथा मानिदिन्छन्, जसमा कुनै वास्तविकता छैन। बापूजी यस धारणालाई स्पष्ट रूपमा अस्वीकार गर्नुहुन्छ।

बापूजी सबैलाई स्पष्ट बताउनुहुन्छ कि कृष्ण सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) का अवतार हुनुहुन्थ्यो, र शास्त्रहरूमा उहाँका बारेमा जे लेखिएको छ, त्यो कुनै गलत कुरा होइन। बाल्यकालमै जुन राक्षसनी उहाँलाई दूध खुवाउन आएकी थिई, त्यसलाई उहाँले मार्नुभयो। त्यसपछि ठूला–ठूला असुरहरूको वध गर्नुभयो — त्यो पनि बाल्यकालमै। कंसजस्तो असुरलाई पनि, मामा भए पनि, उहाँले त्यही बाल्यावस्थामा मार्नुभयो। बापूजीका अनुसार कृष्णका जति पनि चमत्कार भए, ती सय प्रतिशत सत्य हुन्।

अवतारले कसरी काम गर्छ

यी लीलाहरू बुझ्न पहिले यो जान्नु आवश्यक छ कि अवतारले कसरी काम गर्छ। बापूजी बताउनुहुन्छ कि कृष्ण जुन साकार रूपमा देखिनुहुन्थ्यो, उहाँको त्यस साकारी रूपसँगै सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को एउटा आकारी रूप पनि सधैं रहन्थ्यो। हरेक अवतारसँग यस्तो एउटा आकारी रूप हुन्छ, जो गुप्त रूपले काम गर्छ र देखिँदैन। यो आकारी रूप परम लाइटको — परम तत्त्वको — बनेको हुन्छ, र यससँग बेहदको कलाको पावर थियो। साकार रूप त केवल देखिन्छ, तर लीला त्यसले गर्दैन — वास्तवमा लीला यही आकारी रूपले गर्छ। कृष्णका जति पनि लीला भए, ती यही आकारी रूपबाट भए; र हेर्नेहरूलाई यही लाग्थ्यो कि साकार कृष्णले ती गरिरहनुभएको छ।

कृष्णको अलौकिक माया

भगवान् कृष्णका लीला अनन्त र रहस्यमय छन्। एक समयको कुरा हो, जब सृष्टिका रचयिता ब्रह्माले आफैं कृष्णको परीक्षा लिने निश्चय गर्नुभयो र उहाँका सबै गाई, बाछा र साथीहरूलाई अदृश्य बनाइदिनुभयो। यस कौतुकको जवाफमा, कृष्णले आफ्नो अनन्त शक्तिको परिचय दिँदै आफ्नै भित्रबाट ती सबैको फेरि सृजन गरिदिनुभयो। कृष्ण अवतारको यो माया यति गहिरो छ कि यसलाई न त स्वयं ब्रह्माले पूरै बुझ्न सक्नुभयो, न भगवान् विष्णुले, किनकि उहाँलाई 'पूर्ण मायावी' स्वरूप मानिएको छ।

जब सुनौली द्वारकाको वैभव आफ्नो चरममा थियो, तब अनन्त कोटि ब्रह्माण्डबाट ब्रह्मा, विष्णु र शंकरजस्ता महान् विभूतिहरू कृष्णको दर्शन गर्न त्यहाँ आउने गर्थे। द्वारकाको त्यो अलौकिक नगरी देवशिल्पी विश्वकर्माले केवल 'संकल्प' बाट बनाउनुभएको थियो, जहाँ केवल विचार मात्रबाट वस्तुहरूको सृजन हुन्थ्यो।

तर द्वारकाको यो स्वरूप केवल पृथ्वीसम्म मात्र सीमित थिएन। जसरी सुनको द्वारका यस धर्तीमा थियो, त्यसरी नै त्यो सूक्ष्म रूपमा 'गोलोक' मा पनि छ — पृथ्वीमाथि सात माथिल्ला सूक्ष्म लोक छन्। तीमध्ये एउटा विष्णुपुरी हो, र विष्णुपुरीमै गोलोक छ। यो 'महा गोलोक' (आकाशगंगामा छ) र 'परम गोलोक' (युनिभर्समा छ) मा पनि छ। यी माथिल्ला लोकहरूमा द्वारका र कृष्णको बाल्यकालका रासलीलाहरूको संरक्षण यसकारण गरिएको छ ताकि विभिन्न आकाशगंगाबाट आउने आत्माहरूले महा गोलोकमा गएर यी दिव्य दर्शनको लाभ लिन सकून्।

यो एउटा अत्यन्त गूढ आध्यात्मिक सत्य हो कि जो 'स्थूल' (देखिने जगत्) मा छ, त्यो 'सूक्ष्म' मा पनि हुन्छ, र जो सूक्ष्ममा छ, त्यो 'अति सूक्ष्म' मा पनि व्याप्त छ। यी रहस्यहरूको गहिराइ बुझ्न मानिसले आफ्ना विचारहरूको मन्थन गर्नुपर्छ र ज्ञानको अथाह सागरमा डुब्नुपर्छ, तब मात्र सत्यको साक्षात्कार सम्भव छ।

यस अध्यायको सार

- पूतनाजस्ती राक्षसनी र कंसजस्ता असुरहरूको वध बाल्यकालमै भयो — कृष्णका सबै चमत्कार सय प्रतिशत सत्य हुन्।
- हरेक अवतारको साकारी रूपसँगै सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को एउटा गुप्त आकारी रूप रहन्छ — परम लाइटको, बेहदको पावर भएको।
- लीला त्यही आकारी रूपले गर्थ्यो; हेर्नेहरूलाई साकार कृष्णले गरिरहनुभएको लाग्थ्यो।
- जे पनि स्थूल जगत्मा हुन्छ, त्यो सूक्ष्म जगत्मा पनि हुन्छ।

अध्याय

१४

गोवर्धन र सुदर्शनको रहस्य

परम तत्त्वमा कुनै तौल हुँदैन । त्यसैले त्यो पूरै हलुको भयो, र कृष्णले त्यसलाई सजिलै औंलामा उठाउनुभयो ।

कृष्णका अनेक लीलामध्ये एउटा अत्यन्त प्रसिद्ध लीला हो — गोवर्धन पर्वतलाई एउटा औंलामा उठाउनु। बापूजी बताउनुहुन्छ कि बेहदको त्यो पावरका अगाडि यो कुनै ठूलो कुरा थिएन।

यो कसरी भयो — कृष्ण जब साकार स्थूल शरीरमा हुनुहुन्थ्यो, तब उहाँसँग सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को आकारी रूप (सूक्ष्म स्वरूप) सधैं रहन्थ्यो। यो स्वरूप गुप्त थियो, त्यसैले कसैलाई देखिँदैनथ्यो। त्यो स्वरूप परम प्रकाश र परम तत्त्वको स्वरूप थियो।

जुन लीला वा चमत्कारलाई मानिसहरू कृष्णले गर्नुभएको मान्थे, वास्तवमा तिनलाई उहाँसँग रहेको त्यही आकारी रूपले गर्थ्यो। यस्तै एउटा कथा गोवर्धन पर्वतको हो।

जब कृष्णले गोवर्धन पर्वतलाई आफ्नो एउटा औंलामा उठाउनुभएको थियो, तब यसको पछाडिको वास्तविक सत्य कसैले बुझ्न सकेको थिएन। कृष्णसँग जुन आकारी रूप थियो, त्यसले आफ्नो शक्तिका किरणहरू गोवर्धन पर्वतमा हाल्यो। ती किरणहरूको प्रभावले

गोवर्धन पर्वत सूक्ष्म तत्त्वको भयो र अत्यन्त हलुको भयो। त्यसपछि साकार रूपमा उपस्थित कृष्णले त्यो पर्वतलाई आफ्नो औंलामा उठाउनुभयो।

यसलाई बापूजी क्रमैसँग बुझाउनुहुन्छ। आकारी रूपले एउटा रेज — किरण — छोडेर गोवर्धन पर्वतलाई व्यक्तबाट अव्यक्त बनाइदियो। व्यक्त अर्थात् पाँच स्थूल तत्त्वको देखिने संसार; र अव्यक्त अर्थात् स्थूल आँखाभन्दा परको सूक्ष्म संसार। यस दिव्य रूपान्तरणबाट पर्वत स्थूल पदार्थ रहेन, बरु परम तत्त्वको — माथिल्ला रचनाहरूको सूक्ष्म दिव्य पदार्थको — बन्यो; यसरी पर्वत लाइटको भयो। मानिसहरूलाई गोवर्धन पर्वत स्थूल रूपमै देखिइरहेको थियो, तर त्यो वास्तवमा परम तत्त्वको बनिसकेको थियो — र परम तत्त्वमा कुनै तौल हुँदैन। त्यसैले त्यो पूरै हलुको भयो, र कृष्णले त्यसलाई सजिलै औंलामा उठाउनुभयो।

सुदर्शन चक्र के थियो

यसरी नै सुदर्शन चक्रको रहस्य पनि बुझ्न सकिन्छ। सुदर्शन चक्र वास्तवमा लाइटको एउटा आकार थियो। जब कृष्णले संकल्प गर्नुहुन्थ्यो, तब सुदर्शन चक्र प्रकट हुन्थ्यो, र फेरि संकल्प गर्दा लुप्त हुन्थ्यो। संकल्प अर्थात् आत्माको शक्तिले भरिएको दृढ अठोट — जो मनको शक्तिले काम गर्छ। यो चक्र वायुमण्डलबाट प्रकट हुन्थ्यो र वायुमण्डलमै विलीन हुन्थ्यो। यही सुदर्शन चक्रबाट उहाँले शिशुपालको घाँटी काट्नुभयो, र यसरी नै अनेक असुरहरूको अन्त्य गर्नुभयो।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
व्यक्त	पाँच स्थूल तत्त्वको देखिने संसार।
अव्यक्त	अप्रकट — स्थूल आँखाभन्दा परको सूक्ष्म सत्ता।
संकल्प	आत्माको शक्तिले भरिएको दृढ अठोट — मनको शक्तिले काम गर्ने।
सुदर्शन चक्र	लाइटको आकार — संकल्पले प्रकट हुन्थ्यो, संकल्पले हराउँथ्यो।

यस अध्यायको सार

- आकारी रूपले एउटा रेजबाट गोवर्धनलाई व्यक्तबाट अव्यक्त — परम तत्त्वको, तौलरहित — बनाइदियो; त्यसैले त्यो औंलामा उठ्यो।
- सुदर्शन चक्र लाइटको आकार थियो — संकल्पले वायुमण्डलबाट प्रकट हुन्थ्यो, संकल्पले विलीन हुन्थ्यो।
- यही सुदर्शन चक्रबाट शिशुपालसहित अनेक असुरको अन्त्य भयो।

अध्याय

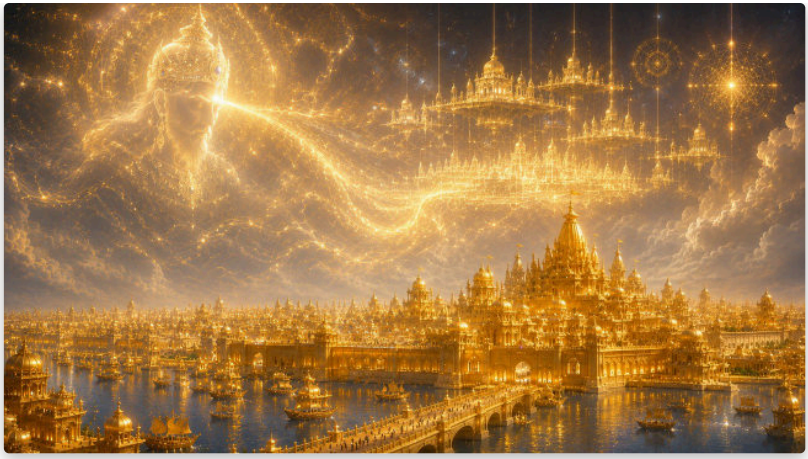
१५

सुनको द्वारका

जस्तो सोच हुन्छ, त्यस्तै वायुमण्डल बन्छ ।

कृष्णको नगरीलाई 'सुनको द्वारका' भनिन्छ। बापूजी बताउनुहुन्छ कि यो द्वारका साधारण इँटा–ढुंगाले होइन, बरु विश्वकर्माले बनाउनुभएको थियो। विश्वकर्मा सूक्ष्म जगत्मा बस्ने एक दिव्य आत्मा हुनुहुन्छ, जसले आफ्नो संकल्प र आत्माको शक्तिले सूक्ष्ममा महल र रचनाहरू खडा गरिदिनुहुन्छ; पछि ती रचना स्थूलमा प्रकट हुन्छन्। असुर र देवताहरूका भवन–स्थान पनि पहिले यही संकल्प शक्तिबाट बन्थे। संकल्प शक्ति अर्थात् आत्माको त्यो शक्ति, जसबाट कुनै शक्तिशाली आत्माले केवल संकल्प मात्रबाट रचना प्रकट गर्न सक्छ।

यस द्वारकाको निर्माणको प्रक्रिया रोचक छ। कृष्णले सूक्ष्म जगत्मा विश्वकर्मालाई संकल्प पठाउनुभयो कि सुनको द्वारका बनाइयोस्। विश्वकर्माले पहिले त्यसलाई सूक्ष्म रूपमा रच्नुभयो — जस्तो कृष्ण चाहनुहुन्थ्यो, ठीक त्यस्तै त्यसको पूरा स्वरूप मनमा साकार गरिदिनुभयो। त्यो द्वारका सुनको हुनुको कारण यही थियो — सूक्ष्ममा रचिएको यो नगरी परम तत्त्वको बनेको थियो — र परम तत्त्व सुनौलो आभाले चम्कन्छन्।

सागर देवतालाई भनिएको थियो कि तिमी सागरको पानी हटाइदेऊ। त्यही बेला परम तत्त्वको सुनको द्वारका बनाइयो। विश्वकर्माले एउटा संकल्प गर्नुभयो र एउटा संकल्प मात्रबाट द्वारका बन्यो। त्यो परम तत्त्वको सुनको द्वारका थियो। परम तत्त्व अर्थात् परम आकाश, परम वायु र परम अग्निले बनेको थियो। त्यसको रङ गोल्डेन थियो, त्यसैले त्यसलाई सुनको द्वारका भनिन्थ्यो।

ऋषि–मुनिहरूले पनि त्यसलाई देखेका थिए, तर उनीहरू बुझ्न सकेका थिएनन् कि यो कुन र कस्तो संसार हो। कसैले पनि त्यसलाई बुझ्न सकेको थिएन।

द्वारका किन बन्यो?

कृष्ण मथुरा आउनुभयो र आफ्ना मामा कंसको वध गर्नुभयो।

कंसको ससुरा जरासन्ध थियो। जरासन्धले बारम्बार मथुरामाथि आक्रमण गरिरह्यो र कृष्णले बारम्बार उसलाई हराइरहनुभयो। कृष्णले उसलाई १७ पटक हराउनुभयो। १८ औं पटक जब जरासन्ध फेरि सेना जम्मा गरेर मथुरामाथि आक्रमण गर्न आयो, तब कृष्णले सोच्नुभयो कि जबसम्म म यहाँ रहन्छु, यसले बारम्बार आक्रमण गरिरहन्छ र म यसलाई मार्न सक्दिनँ; अहिले उसको विनाशको समय पनि आएको थिएन।

पछि कृष्णले भीमबाट जरासन्धलाई मराउनुभयो। जरासन्धको कैदबाट १६,००० रानीहरूलाई पनि छुटाइयो। जरासन्धलाई वरदान भएकाले कृष्णले उसलाई आफैं मार्न सक्नुहुन्नथ्यो।

यसपछि कृष्णले विश्वकर्माबाट सुनको द्वारका बनाउन लगाउनुभयो र त्यसमा मथुरावासीहरूलाई ल्याएर बसाउनुभयो, किनकि मथुरामा आधाभन्दा बढी मानिसहरू कृष्णलाई मान्थे। ती मथुरावासीहरूलाई रातमा उठाएर सुनको द्वारकामा ल्याएर राखियो।

त्यहाँ मथुराजस्तै सहर बनाइदिइयो। उनीहरूका घर र सबै कुरा जस्ताको तस्तै (same to same) बनाइदिइयो, जसले गर्दा उनीहरूलाई यही अनुभूति भयो कि उनीहरू मथुरा सहरमै छन्। उनीहरूलाई रातारात त्यहाँ ल्याएर राखियो, ताकि जरासन्धको आक्रमणबाट कृष्णलाई मान्ने मथुरावासीहरूलाई बचाउन सकियोस्।

बिस्तारै सुनको द्वारकाभित्र यस्ता मानिसहरू पनि आउन थाले जसको सोच तमोप्रधान थियो। त्यसपछि कृष्णले १६,१०८ रूप निकाल्नुभयो र १६,१०८ रानीहरूसँग विवाह गर्नुभयो। उनीहरूबाट बच्चा भए र फेरि ती बच्चाका पनि बच्चा भए। यसरी सुनको द्वारकाको जनसंख्या निरन्तर बढ्दै गयो, र त्यसको इतिहासको एउटा नयाँ अध्याय सुरु भयो।

जुन मानिसहरू सुनको द्वारकामा बस्न थाले, उनीहरूको नकारात्मक सोचका कारण त्यहाँका परम तत्त्व बिस्तारै तीन तत्त्वमा र त्यसपछि स्थूल तत्त्वमा बदलिन थाले।

जस्तो सोच हुन्छ, त्यस्तै वायुमण्डल बन्छ। मन्दिरजस्ता धार्मिक ठाउँमा शान्त वायुमण्डल हुन्छ र भीड भएका मायावी ठाउँमा तामसिक वायुमण्डल हुन्छ। हाम्रा संकल्पको स्पन्दन

वायुमण्डलमा जान्छ र हाम्रा संकल्पबाटै वायुमण्डल नेगेटिभ वा पोजिटिभ हुन्छ। अशुद्ध संकल्पले वायुमण्डल तामसिक हुन्छ।

पहिले विश्वकर्माले बनाउनुभएको सुनको द्वारका परम तत्त्वको थियो। त्यसपछि त्यहाँ जुन मानिसहरू आउन र बस्न थाले, उनीहरूका नकारात्मक विचारले परम तत्त्वको वायुमण्डल प्रभावित भयो र परम तत्त्व स्थूल तत्त्वमा बदलिन थाले।

यसरी जुन सुनको द्वारका परम तत्त्वको द्वारका थियो, त्यो स्थूल द्वारका बन्यो। स्थूल अर्थात् फिजिकल म्याटर, जो यी स्थूल आँखाले देखिन्छ।

त्यसपछि जब बेहदका परमपिता Almighty को पहिलो रचनालाई थाहा भयो कि यो काम उल्टो भयो। स्थूल तत्त्वको परिवर्तन गरेर परम तत्त्वको संसार बनाउनु थियो। स्थूल जगत् (फिजिकल वर्ल्ड) लाई परम तत्त्व (Supreme Elements) को दिव्य संसार बनाउनु थियो। सबैलाई ज्ञान दिएर माथि लैजानु थियो र परम तत्त्वको संसार बनाउनु थियो, तर त्यहाँ बस्नेहरूले परम तत्त्वलाई नै स्थूल तत्त्वमा बदलिदिए, जसले गर्दा रचना माथि उठ्नुको सट्टा तल खस्दै गयो।

परम तत्त्व स्थूल तत्त्वमा बदलिए र कृष्ण अवतारको पूरै योजना असफल भयो। त्यसैले फेरि सुनको द्वारकालाई वाइन्ड अप गरियो र त्यसलाई सागरमा डुबाइयो। तपाईं सबैलाई थाहै छ। यो घटना इतिहासमा प्रसिद्ध छ, तर बापूजीका अनुसार यसको वास्तविक

आध्यात्मिक अर्थ यो हो कि मानवताले परम तत्त्वको संसारलाई न बचाउन सक्यो, न प्रकट गर्न सक्यो।

यसरी परिवर्तनको लक्ष्य त्यस बेला पनि थियो।

जुन सुनको द्वारका बनाइएको थियो, त्यसका परम तत्त्व एक कलाको पावर–क्वालिटीका परम तत्त्व थिए। एक कलाको क्वालिटीको पावर थियो।

परम लाइटबाट जुन एक कलाको क्वालिटीका परम तत्त्व बन्छन्, तिनको पावर धेरै कम, नभएसरह हुन्छ। नेगेटिभ सोच हुँदा ती परम तत्त्व तीन तत्त्व — परम आकाश, परम वायु र परम अग्नि — मा र त्यसपछि पाँच स्थूल तत्त्वमा बदलिन्छन्।

यही सधैं हरेक ब्रह्माण्डमा भएको छ। पहिले हरेक ब्रह्माण्डमा परम तत्त्वको संसार बन्यो। पछि तिनै परम तत्त्वबाट तीन तत्त्वको संसार बन्यो र तीन तत्त्वबाट फेरि स्थूल संसार बन्यो। हरेक ब्रह्माण्डमा सधैं यस्तै हुन्छ।

बापूजी बताउनुहुन्छ कि एक कलाको पावर–क्वालिटी कम छ। त्यसैले माथि नीरू (नीरू माँ — जो बेहदको बेहदको कलाकी आदिशक्तिको रूप हुनुहुन्छ) यो रिसर्च वर्क गरिरहनुभएको छ कि कहाँ–कहाँ कति कलाको पावर हाल्ने। यो रिसर्च वर्क अहिले चालु छ कि मल्टिभर्स बदल्न कति कलाको पावर चाहिन्छ।

किनकि पहिले एक कलाको पावर हालेर प्रयोग गरिसकिएको छ। कृष्ण अवतारमा परिवर्तन किन भएन? त्यो परिवर्तन सार्थक किन भएन? कृष्णको अवतार परिवर्तनका लागि भएको थियो भने, परिवर्तन किन भएन?

सुनको द्वारका, अर्थात् परम तत्त्वको द्वारका पनि अन्ततः स्थूल माटोको बन्यो। पछि त्यसको विनाश किन भयो? कृष्णले पनि आफ्नो कुलको विनाश किन गर्नुपऱ्यो?

यी सबै अति गुह्य र अति सूक्ष्म कुरा हुन्, जो बापूजीले बताउनुभएको छ। यिनलाई वास्तवमा बुझ्न विशाल, चिन्तनशील र विवेकपूर्ण बुद्धि चाहिन्छ।

विचारहरूको शक्ति

यहाँ बापूजी विचारहरूको शक्ति बुझाउनुहुन्छ, किनकि विचारको सोझो असर हुन्छ। जति धेरै नकारात्मक विचार गरिन्छ, शरीरमा त्यति नै नकारात्मक प्रभाव पर्छ — यहाँसम्म कि

डिप्रेसनसम्म हुन्छ। यसको विपरीत, जहाँ मानिसहरूका विचार शुद्ध र राम्रा हुन्छन् — जस्तै मन्दिरहरूमा — त्यहाँ आफैं शान्तिको अनुभव हुन्छ। यसरी हाम्रा विचारले शरीरमा र वायुमण्डलमा प्रभाव पार्छन्।

बापूजी बताउनुहुन्छ कि पहिले केवल सूक्ष्म जगत् थियो, स्थूल थिएन। माथिको सूक्ष्म संसारमा सबै कुरा विचारबाटै रचिन्थ्यो। तर जति–जति आत्माहरूको शक्ति यी विचारमा खर्च हुँदै गयो, सूक्ष्म शरीर भएका आत्माहरू मानिस बन्दै गए — र यही क्रममा स्थूल संसार अस्तित्वमा आयो। यसको अर्थ यो हो कि जति धेरै व्यर्थ वा नकारात्मक विचार गरिन्छ, आत्माको त्यति नै शक्ति क्षीण हुन्छ। त्यसैले व्यर्थ विचारबाट बच्नु र मनलाई शान्त राख्नु आवश्यक छ।

यदि मन शान्त हुँदैन भने, बापूजी साँचो परमशान्तिको योग सिक्ने सुझाव दिनुहुन्छ। योग अर्थात् ज्ञान र ध्यानबाट आत्माको परमसँग सचेत जोडाइ। साथै उहाँ 'परमशान्ति' को जप गर्ने प्रेरणा दिनुहुन्छ। परमशान्ति अर्थात् बेहदको परमशान्ति — आत्माको त्यो मूल अवस्था, जहाँ एउटा पनि इच्छा वा संकल्प उठ्दैन। यस भावले जप गरिन्छ — म परमशान्त बन्दै छु; प्रकृति परमशान्त बन्दै छ; वायुमण्डल परमशान्त बन्दै छ।

यसको पछाडि कर्मको एउटा निश्चित सिद्धान्तले काम गर्छ — जे दिन्छौ, त्यही पाउँछौ; जति दिन्छौ, त्यति पाउँछौ। दुःख दिन्छौ भने दुःख पाउँछौ; सुख दिन्छौ भने सुख पाउँछौ। यसै नियमअनुसार, यदि यो संकल्प गरियो कि पूरै प्रकृति र पूरै वायुमण्डल परमशान्त बन्दै छन्, तब त्यही परमशान्ति सबैभन्दा पहिले साधककै भित्र जागृत हुन्छ र उसलाई आफैंलाई पनि परमशान्तिको प्राप्ति हुन्छ। उसले संसारलाई जे दिन्छ, त्यही उसको आफ्नै अनुभव बन्छ।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
विश्वकर्मा	सूक्ष्म जगत्को दिव्य आत्मा, जसले संकल्प शक्तिबाट सूक्ष्ममा रचनाहरू खडा गर्छ।
संकल्प शक्ति	आत्माको त्यो शक्ति, जसबाट शक्तिशाली आत्माले संकल्प मात्रबाट रचना प्रकट गर्न सक्छ।
योग	ज्ञान र ध्यानबाट आत्माको परमसँग सचेत जोडाइ। (शब्द सधैं 'योग' हो।)
परमशान्ति	बेहदको परमशान्ति — आत्माको त्यो मूल अवस्था, जहाँ एउटा पनि इच्छा वा संकल्प उठ्दैन।
कर्मको सिद्धान्त	जे दिन्छौ, त्यही पाउँछौ; जति दिन्छौ, त्यति पाउँछौ।

यस अध्यायको सार

- सुनको द्वारका विश्वकर्माले संकल्प शक्तिबाट पहिले सूक्ष्ममा रच्नुभयो — परम तत्त्वको, सुनौलो आभा भएको।
- मानिसहरूका अशुद्ध विचार र भाइब्रेसनले परम तत्त्वको द्वारका स्थूल तत्त्वमा बदलियो।
- विचारमा आत्माको शक्ति खर्च हुन्छ — त्यसैले व्यर्थ विचार छोडेर 'परमशान्ति' को जप तीन संकल्पसहित गर्नुपर्छ।
- कर्मको सिद्धान्त: जे दिन्छौ, त्यही पाउँछौ — प्रकृति र वायुमण्डललाई परमशान्ति देऊ, तब परमशान्ति पाइन्छ।

अध्याय

१६

१६१०८ विवाहको सत्य

कृष्णले आफूजस्तै सोह्र हजार रूप प्रकट गर्नुभयो र ती सोह्र हजार राजकुमारीसँग विवाह गर्नुभयो — ताकि उनीहरूको रक्षा र सम्मान कायम रहोस्।

कृष्णको जीवनको एउटा प्रसंगले सधैंदेखि मानिसहरूको मनमा जिज्ञासा जगाइरहेको छ — उहाँका सोह्र हजारभन्दा बढी विवाह। यसलाई प्रायः मानिसहरू बुझ्न सक्दैनन्, तर बापूजी यसको पछाडिको पूरा सत्य स्पष्ट पार्नुहुन्छ।

बापूजी बताउनुहुन्छ कि कृष्णले १६१०८ रूप प्रकट गरेर १६१०८ रानी राख्नुभयो। रूप अर्थात् सुप्रिम आत्माले आफ्नै ऊर्जाबाट, संकल्प शक्तिबाट रचेको आफ्नो प्रतिरूप। उहाँले यी रूप प्रकट गर्नुभयो — यसको वर्णन अन्त कतै पाइँदैन; यो त नारदजीले देख्नुभएको थियो। नारदजी एक क्षणमा जहाँसुकै पुग्न सक्नुहुन्थ्यो। उहाँ जहिले पनि, जहाँ पनि रानीहरूकहाँ जानुभयो, हरेक पटक उहाँलाई हरेक रानीसँग कृष्ण उपस्थित देखिनुभयो। कृष्णले हरेक रानीका लागि अलग रूप धारण गर्नुभएको थियो। यस घटनाको पछाडिको पूरा पृष्ठभूमि यस्तो छ। एउटा अत्यन्त शक्तिशाली असुर थियो — नरकासुर। नरकासुरको कैदबाट

१६,००० राजकुमारीहरूलाई छुटाइयो, जसले उनीहरूलाई बन्दी बनाएको थियो र उनीहरूमाथि अनेक अत्याचार गरेको थियो।

कृष्णले ती सोह्र हजार राजकुमारीहरूलाई त्यस असुरको बन्धनबाट मुक्त गराउनुभयो। तर मुक्त भएपछि राजकुमारीहरूले भने कि यस असुरले उनीहरूलाई बन्दी बनाएर उनीहरूमाथि अन्याय गरेको छ, र अब समाजले उनीहरूलाई स्वीकार गर्नेछैन; यही पीडामा उनीहरूले आत्महत्यासम्मको कुरा गरे। तब कृष्णले आफूजस्तै सोह्र हजार रूप प्रकट गर्नुभयो र ती सोह्र हजार राजकुमारीसँग विवाह गर्नुभयो — ताकि उनीहरूको रक्षा र सम्मान कायम रहोस्।

सागर पिउने ऋषि

अर्को एउटा प्रसिद्ध कथा छ, जसलाई बापूजी आध्यात्मिक विज्ञानको दृष्टिले बुझाउनुहुन्छ। एकजना ऋषि–मुनि हुनुहुन्थ्यो — ऋषि अगस्त्य। त्यस बेला असुरहरू रातमा देवताहरूलाई दुःख दिन्थे र दिनमा सागरमा लुक्थे। तब ती ऋषि–मुनिले पूरै सागरको पानी नै पिइदिनुभयो। यो कसरी सम्भव भयो? बापूजीका अनुसार यो कुनै असम्भव कुरा होइन। जुन ब्रह्माण्ड बनेको छ, त्यो एक कलाको पावरले बनेको छ, र ती ऋषि–मुनि पनि हाई क्वालिटीका आत्मा हुनुहुन्थ्यो। उहाँले आफ्नो योगको दृष्टि हाल्नुभयो र त्यस दृष्टिबाट पानीलाई वायु तत्त्वमा बदल्नुभयो; त्यसपछि वायुलाई आकाश तत्त्वमा बदल्नुभयो। आकाश तत्त्व अर्थात् पाँच तत्त्वमा सबैभन्दा सूक्ष्म तत्त्व। अन्त्यमा त्यसलाई एउटा सेल — कोशिका — मा बदलेर आफूभित्र समेट्नुभयो।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
रूप	सुप्रिम आत्माले आफ्नै ऊर्जाबाट, संकल्प शक्तिबाट रचेको आफ्नो प्रतिरूप।

यस अध्यायको सार

- कृष्णले १६१०८ रूप प्रकट गरेर १६१०८ रानी राख्नुभयो — यो नारदजीले देख्नुभएको थियो, जो एक क्षणमा जहाँसुकै पुग्न सक्नुहुन्थ्यो।
- एउटा शक्तिशाली असुरले सोह्र हजार राजकुमारीहरूलाई बन्दी बनाएर उनीहरूमाथि अत्याचार गरेको थियो; कृष्णले उनीहरूलाई मुक्त गराउनुभयो।
- समाजको अस्वीकार र आत्महत्याको कुरामा कृष्णले सोह्र हजार रूप प्रकट गरेर ती सबैसँग विवाह गर्नुभयो — उनीहरूको रक्षाका लागि।

भाग

छ

शास्त्रका कथाहरू सत्य हुन्

अध्याय १७ — देवताहरू पृथ्वीमा आउँथे

अध्याय

१७

देवताहरू पृथ्वीमा आउँथे

जुन सनातन ज्ञान छ, त्यो सधैं सत्य नै रहन्छ।

हाम्रा देवी–देवतासँग जोडिएका असंख्य कथा चलेका छन्, र बापूजीका अनुसार ती सबै सत्य हुन्। देवी–देवता तेस्रो लोक — स्वर्ग लोक — मा बस्छन्। स्वर्ग लोक अर्थात् पृथ्वीबाट तेस्रो माथिल्लो लोक — देवताहरूको संसार।

बापूजी भन्नुहुन्छ कि आजको मानिसले यी कथा सजिलै बुझ्न सक्दैन, किनकि समय बदलिइसकेको छ र अब त्यस्ता चमत्कार फेरि हुन सकिरहेका छैनन् — कुनै पनि मानिसले तिनलाई गर्न सकिरहेको छैन। सम्भवतः यसै कारण केही मानिसहरूलाई यी सबै असत्य लाग्छन्। बापूजी यस विषयमा जोड गर्नुहुन्न — हरेकलाई उसको आफ्नै बुझाइमा छोडिदिनुहुन्छ। तर उहाँ यो अवश्य भन्नुहुन्छ कि जुन सनातन ज्ञान छ, त्यो सधैं सत्य नै रहन्छ। "सनातन अर्थात् सृष्टिको सुरुदेखि चलिआएको त्यो शाश्वत सत्य, जो अनादि छ र सधैं रहन्छ।"

यसै सन्दर्भमा प्राचीन शास्त्रहरूको एउटा प्रसिद्ध प्रसंग विशेष रूपमा महत्त्वपूर्ण बन्छ। तेस्रो लोकबाट — अर्थात् इन्द्रलोकबाट — नृत्य गर्ने दिव्य स्त्रीहरू, जो आफ्नो सौन्दर्य र लावण्यका लागि प्रसिद्ध थिइन्, पृथ्वीमा आउँथिन्। यिनै अप्सरामध्ये एक, मेनकाले, देवताहरूको इच्छाले विश्वामित्र ऋषिको गहिरो तप पनि भंग गराइदिइन् र त्यसपछि एउटा सन्तान — छोरी — जन्माएर उनी फेरि आफ्नो दिव्य धाममा माथि फर्किन्। बापूजी

बताउनुहुन्छ कि देवताहरू पृथ्वीमा आउँथे र यहाँ मानिसको रूप धारण गर्थे। यस प्रसंगले यो स्पष्ट पार्छ कि माथिल्ला लोकका बासिन्दा आफ्नै लोकसम्म सीमित थिएनन्; जब आवश्यक हुन्थ्यो, उनीहरू पृथ्वीमा ओर्लन सक्थे, मानिसको रूप धारण गरेर आफ्नो तोकिएको काम पूरा गर्न सक्थे, र फेरि आफ्ना मूल लोकमा फर्कन्थे।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
स्वर्ग लोक (तेस्रो लोक)	पृथ्वीबाट तेस्रो माथिल्लो लोक — देवताहरूको संसार।
सनातन	सृष्टिको सुरुदेखि चलिआएको — शाश्वत।

यस अध्यायको सार

- देवी–देवता तेस्रो लोक — स्वर्ग लोक — मा बस्छन्; उनीहरूका सबै कथा सत्य हुन्।
- इन्द्रलोकका नृत्य गर्ने दिव्य स्त्रीहरू पृथ्वीमा आउँथे; मेनकाले विश्वामित्रजस्ता तपस्वीको तप पनि भंग गराइदिइन्।
- देवताहरू पृथ्वीमा मानिसको रूप धारण गरेर आउँथे — र सनातन ज्ञान सधैं सत्य रहन्छ।

भाग

सात

महा परिवर्तन

अध्याय १८ — महाभारत किन भयो?

अध्याय १९ — मुक्ति र जीवन मुक्तिको निर्णय

अध्याय २० — बेहद ज्ञानबाट विश्व परिवर्तन

अध्याय

१८

महाभारत किन भयो?

कृष्ण महाभारतको युद्ध चाहनुहुन्नथ्यो, तैपनि उहाँले त्यो गर्नुपऱ्यो।

महाभारत युद्धः धर्म र अधर्मको महासंग्राम

महाभारतको युद्ध, जो आजभन्दा लगभग ५००० वर्षअघि द्वापर युगको अन्त्यमा लडिएको थियो, केवल एउटा पारिवारिक संघर्ष थिएन, बरु त्यो धर्म र अधर्मबीचको एउटा निर्णायक युद्ध थियो। यो युद्ध कौरव र पाण्डवबीच भयो; यस युद्धको पछाडिको मुख्य कारण ती आसुरी प्रवृत्ति भएका आत्माहरूको विनाश गर्नु थियो, जो अधर्मको बाटोमा हिँडिरहेका थिए।

युद्धको आवश्यकता पऱ्यो, किनकि दुर्योधन र दुशासनजस्ता पात्रहरू आफ्नो आसुरी सोच र व्यवहार बदल्न तयार थिएनन्। कृष्णले अर्जुनलाई यो सल्लाह दिनुभएको थियो कि यी मानिसहरूको अन्त्य आवश्यक छ, किनकि मृत्युपछि मात्र यी आत्माहरूले पुनर्जन्ममार्फत एउटा नयाँ अवसर पाउनेछन्, ताकि उनीहरू भविष्यमा राम्रा मानिसका रूपमा पृथ्वीमा आउन र सुधार गर्न सकून्। यस युद्धमा द्रौपदीजस्ता पात्र पनि एउटा निमित्त (कारण) बने, जसबाट यस भीषण संघर्षको भूमिका तयार भयो।

तर, बाहिरी रूपमा यो भूमि र अधिकारको लडाइँ भए पनि, आध्यात्मिक दृष्टिकोणबाट यो ज्ञान र अज्ञानको युद्ध थियो। यो युद्ध 'सर्वशक्तिमान' (Almighty Authority) का लागि एक किसिमको 'टेस्टिङ' (परीक्षण) पनि थियो, जो यस ब्रह्माण्ड र पृथ्वीका परिस्थितिहरूको अवलोकन गरिरहनुभएको थियो। यस युद्धले यो सत्य स्पष्ट पार्छ — जब समाजमा अधर्मले आफ्ना सीमा नाघ्न थाल्छ र आत्माहरू स्व–परिवर्तनका लागि तयार हुँदैनन्, तब प्रकृति र ईश्वरीय सत्ताले हस्तक्षेप गर्नुपर्छ।

जुन उद्देश्यले सर्वशक्तिमान पृथ्वीमा आउनुभएको थियो — संसार बदल्न — त्यो लक्ष्य निरीक्षण (Observation) गर्दा–गर्दै पनि पूरा हुन सकेन। यही बाध्यतामा महाभारतजस्तो महायुद्ध भयो।

बापूजी एउटा महत्त्वपूर्ण कुरा स्पष्ट पार्नुहुन्छ — कृष्ण महाभारतको युद्ध चाहनुहुन्नथ्यो, तैपनि उहाँले त्यो गर्नुपऱ्यो। यस युद्धमा जुन असंख्य आत्माहरू मारिए, ती भूत बनेर कति दुःखी भए! बापूजी भन्नुहुन्छ — कल्पना गर्नुहोस्, कति मानिस मारिए होलान्; पूरै १८

अक्षौहिणी सेना यस युद्धमा समाप्त भयो। अक्षौहिणी अर्थात् सेना गन्ने प्राचीन एकाइ, जसले एउटा विशाल सैन्य शक्ति जनाउँथ्यो; यी सेनाहरू मिलेर लाखौं योद्धा बराबर थिए। र परिणाम यो भयो कि संसार आफ्नो मूल दिव्य अवस्थामा फर्कनुको सट्टा, महाभारतपछि दुःख, पीडा र आध्यात्मिक पतनको बोझले झन् बढी दबियो; संसारको स्थिति झन् बिग्रियो।

कृष्णको मार्गदर्शनमा कौरव र पाण्डवबीच जुन युद्ध भयो, त्यो धर्मको स्थापनाका लागि थियो, तर अहिलेको सन्दर्भमा हेर्ने हो भने आजको महाभारत एउटा सूक्ष्म युद्ध हो, जो नकारात्मक र सकारात्मक संकल्प तथा भाइब्रेसनबीच लडिइरहेको छ। आजको संसारमा धर्मको नाममा हुने युद्धहरूले वास्तवमा अधर्मकै रूप लिइसकेका छन्, किनकि वास्तविक धर्मले शान्ति र सुख सिकाउँछ, विस्तारवाद वा जबरजस्ती थोपरिएका विचार होइन।

इतिहास साक्षी छ कि पछिल्ला ५००० वर्षमा अनगिन्ती युद्ध भए, तैपनि संसारमा कुनै सकारात्मक परिवर्तन आएन। यसको मुख्य कारण हो — स्थूल युद्धबाट कहिल्यै पनि आत्माको संस्कार परिवर्तन हुँदैन। महाभारतजस्ता विनाशकारी युद्धमा जब आत्माहरू छटपटाउँदै शरीर छोड्छन्, तब उनीहरूको सद्गति होइन, दुर्गति हुन्छ। तिनै अतृप्त र अज्ञानी आत्माहरूले सूक्ष्म जगत्मा हाहाकार मच्चाउँछन् र फेरि जन्म लिएर आफ्ना पुराना आसुरी संस्कारसहित समाजमा अव्यवस्था फैलाउँछन्। त्यसैले विनाश गर्ने हो भने, हतियारले होइन, बरु अज्ञान रूपी अँध्यारोको विनाश दिव्य ज्ञानले गर्नुपर्छ।

आजको युगमा 'अर्जुन' त्यो ज्ञानी आत्मा हो जसले यस मायावी संसारमा रहँदै आफूलाई भित्रबाट नियाल्छ र मोहको बन्धन चिनेर 'थ्योरी अफ कर्म' बुझ्ने प्रयास गर्छ। आधुनिक अर्जुन ३३ कोटि देवी–देवताको भक्तिमा अल्झिनुको सट्टा त्यस 'सर्वशक्तिमान' (Almighty Authority) को खोजमा निस्कन्छ जो पूरै मल्टिभर्सका स्वामी हुनुहुन्छ। उसको शक्ति उसको उच्च गुणस्तर भएको आत्मा र आत्म–स्वरूपको स्मृतिमा रहेको छ। ऊ मौन रहेर केवल आफ्नो कल्याण मात्र गर्दैन, बरु स्व–परिवर्तनमार्फत विश्व कल्याणको भावना राख्छ।

वास्तविक युद्ध मानिसको आफैंसँग हो, जहाँ उसले आफ्ना वासना र अज्ञानमाथि विजय पाउनुपर्छ। जब एउटा आत्मा आत्म–स्वरूपमा स्थित भएर सर्वशक्तिमानसँग योग लगाउँछ, तब त्यसले 'स्थितप्रज्ञ' अवस्था पाउँछ। यस्तो आत्माको आभा (Aura) बाट

परमशान्तिको भाइब्रेसन निस्कन्छन्, जसले उसको घरको वातावरण मात्र होइन, पूरै वायुमण्डल बदल्ने शक्ति राख्छन्।

आजको महाभारत ज्ञान र अज्ञानको युद्ध हो, जहाँ जित केवल सत्य ज्ञान र सकारात्मक संकल्पकै हुनेछ। स्थूल लडाइँ–झगडा कुनै पनि समस्याको समाधान होइनन्; परम सत्य ज्ञान दिनु र आत्म–स्वरूपको अनुभूति गराउनु नै आजको 'महादान' हो। यस युगको वास्तविक युद्ध रणभूमिमा होइन, बरु मानव चेतनाभित्र लडिन्छ। यस सूक्ष्म युद्धमा विजय पाउन मानिसले जीवात्माबाट फेरि शुद्ध आत्मा बनेर निर्विकारी हुनु आवश्यक छ, जसबाट उसले काम, क्रोध, लोभ, मोह र अहंकारजस्ता विकारलाई जितेर परमशान्तिको निमित्त बनोस् र विश्वमा स्थायी शान्ति र सद्भाव स्थापना गर्न सकोस्।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
अक्षौहिणी	सेना गन्ने प्राचीन एकाइ।

यस अध्यायको सार

- सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) संसार बदल्न आउनुभएको थियो, तर अब्जर्भेसन गर्दा–गर्दै पनि त्यो लक्ष्य पूरा हुन सकेन।
- कृष्ण महाभारत चाहनुहुन्नथ्यो — तैपनि उहाँले युद्ध गर्नुपऱ्यो; पूरै १८ अक्षौहिणी सेना समाप्त भयो।
- मारिएका आत्माहरू भूत बनेर धेरै दुःखी भए; महाभारतपछि संसारको स्थिति झन् बिग्रियो।

अध्याय

१६

मुक्ति र जीवन मुक्तिको निर्णय

त्यहाँ कहिल्यै मृत्यु हुनेछैन — यो अमर संसार, अर्थात् अमर लोक, बन्नेछ।

महाभारतपछि एउटा अत्यन्त महत्त्वपूर्ण निर्णय लिइयो — मुक्ति र जीवन मुक्तिको निर्णय। बापूजी यसलाई स्पष्ट पार्नुहुन्छ।

निर्णय यो थियो कि मल्टिभर्समा जुन कमजोर आत्माहरू छन्, उनीहरूलाई मुक्ति दिइयोस्, र जुन हाई क्वालिटी आत्माहरू छन्, उनीहरूलाई जीवन मुक्ति दिइयोस्। अर्थात् बेहदका आत्माहरूलाई जीवन मुक्ति, र बाँकी सबैलाई मुक्ति। मुक्ति अर्थात् रचयितामा विलीन हुनु — रचनामा फेरि नरहनु। र जीवन मुक्ति अर्थात् बाँच्दाबाँच्दै सबै कर्म–खाताबाट मुक्त हुनु।

यसको गहिरो अर्थ बापूजी यसरी बुझाउनुहुन्छ। जब स्थूल तत्त्वको यो संसार परम तत्त्वमा परिवर्तन हुनेछ, तब कमजोर आत्माहरू परम तत्त्व र परम प्रकाशमा विलीन हुनेछन्। र जुन हाई क्वालिटी आत्माहरूले त्यो पावर सहन सक्छन् — पचाउन सक्छन् — उनीहरूको परिवर्तन हुनेछ। त्यसपछि कतै पनि स्थूल शरीर वा स्थूल संसार बाँकी रहनेछैन। तब केवल परम तत्त्वको दिव्य संसार हुनेछ, र आत्माहरूका परम तत्त्वका दिव्य शरीर हुनेछन्। त्यहाँ कहिल्यै मृत्यु हुनेछैन — यो अमर संसार, अर्थात् अमर लोक, बन्नेछ। तब सम्पूर्ण रचनामा एउटा शाश्वत दिव्य विश्व–व्यवस्था स्थापित हुनेछ।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
मुक्ति	रचयितामा विलीन हुनु — रचनामा फेरि नरहनु।
जीवन मुक्ति	बाँच्दाबाँच्दै सबै कर्म–खाताबाट मुक्त हुनु।

यस अध्यायको सार

- महाभारतपछिको निर्णय: मल्टिभर्सका कमजोर आत्माहरूलाई मुक्ति; हाई क्वालिटी — बेहदका — आत्माहरूलाई जीवन मुक्ति।
- स्थूल संसार परम तत्त्वमा बदलिनेछ; कमजोर आत्माहरू परम प्रकाशमा विलीन हुनेछन्; पावर पचाउने आत्माहरूको परिवर्तन हुनेछ।
- त्यसपछि कतै स्थूल शरीर रहनेछैन — परम तत्त्वका दिव्य शरीर, दिव्य संसार, र मृत्यु कहिल्यै हुनेछैन — अमर लोक।

अध्याय

२०

बेहद ज्ञानबाट विश्व परिवर्तन

ज्ञानबाटै प्रकाश छ; वेदको अर्थ नै ज्ञान हो।

यस सम्पूर्ण परिवर्तनलाई साकार रूप दिन सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) अझै पनि अथक रूपले काम गरिरहनुभएको छ। बापूजी बताउनुहुन्छ कि उहाँ आज पनि गुप्त वेशमा पनि काम गरिरहनुभएको छ, र साकार रूपमा पनि — आफ्नो दिव्य मिसनलाई निरन्तर अगाडि बढाउँदै।

तर उहाँलाई चिन्न ज्ञान सागरमा ओर्लनुपर्छ। ज्ञान सागर अर्थात् परम आध्यात्मिक ज्ञानको विशाल सागर। यसका लागि बेहदको सोच राख्नुपर्छ, बेहदको ज्ञान हुनुपर्छ, र यो विचार गर्नुपर्छ कि बेहदको विश्व कति विशाल छ। जब बुद्धि स्थूल जगत्का सीमाभन्दा अगाडि फैलिन्छ र यो बुझाइ आउँछ, तब व्यक्तिले आफैं निर्णय गर्न सक्छ — के गलत छ र के सही छ (What is wrong and what is right)। बापूजीका अनुसार ज्ञानबाटै प्रकाश छ; वेदको अर्थ नै ज्ञान हो — जसरी सूर्यको उज्यालो हुन्छ, त्यसरी नै ज्ञानको प्रकाश हुन्छ — जसरी सूर्यबाट बाहिरी जगत् उज्यालो हुन्छ, त्यसरी नै साँचो ज्ञानबाट भित्रको जगत् उज्यालो हुन्छ। यही दिव्य प्रकाशले अज्ञानको अन्धकार हटाउँछ र साधकलाई सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) र उहाँको शाश्वत प्रयोजन चिन्न समर्थ बनाउँछ।

यो ज्ञान सबैलाई दिनुहोस्

अन्त्यमा बापूजी एउटा भविष्यवाणी र एउटा प्रेरणा दिनुहुन्छ। विश्व परिवर्तन धेरै चाँडै हुन लागेको छ। विश्व परिवर्तन अर्थात् स्थूल तत्त्वको यस मर्ने संसारलाई परम तत्त्व र परम प्रकाशको अमर संसारमा बदल्ने महा मिसन — एउटा यस्तो संसार, जो शाश्वत शान्ति, पवित्रता र दिव्य चेतनामा स्थित हुनेछ। बापूजीका अनुसार यस परिवर्तनमा हरेक बेहदको आत्माको एउटा पवित्र भूमिका छ। जो यो परम ज्ञान पाउँछन्, उनीहरूले यसलाई आफूसम्म सीमित नराखून्; उनीहरूले यसलाई गहिराइले बुझ्नुपर्छ, आफ्नो जीवनमा उतार्नुपर्छ, र प्रेमपूर्वक अरूसम्म पुऱ्याउनुपर्छ। त्यसैले बापूजीका अनुसार सबै बेहदका आत्माहरूले यो ज्ञान सुनेर अगाडि — अरूसम्म — पुऱ्याउनुपर्छ, ताकि साँचो ज्ञानको प्रकाश एउटा आत्माबाट अर्को आत्मासम्म फैलिँदै जाओस् र मानवता नयाँ दिव्य संसारको उदयका लागि तयार हुन सकोस्।

शब्द–दीप

शब्द	अर्थ
ज्ञान सागर	परम आध्यात्मिक ज्ञानको विशाल सागर।
विश्व परिवर्तन	स्थूल तत्त्वको मर्ने संसारलाई परम तत्त्व–परम प्रकाशको अमर संसारमा बदल्ने महा मिसन।

यस अध्यायको सार

- यस परिवर्तनका लागि सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) अहिले गुप्त वेशमा — र साकारमा पनि — काम गरिरहनुभएको छ।
- उहाँलाई चिन्न ज्ञान सागरमा ओर्लनुपर्छ; बेहदको सोच राखेपछि व्यक्तिले आफैं सही–गलतको निर्णय गर्न सक्छ।
- ज्ञानबाटै प्रकाश छ — वेदको अर्थ नै ज्ञान हो; विश्व परिवर्तन धेरै चाँडै छ, त्यसैले यो ज्ञान सबैलाई दिनुपर्छ।

शब्दावली

यस पुस्तकमा आएका बेहद ज्ञानका मुख्य शब्द र तिनका सरल अर्थ

१. अकर्ता भाव

'म कर्ता हुँ' को भावको पूर्ण समर्पण — कर्तापनबाट मुक्त अवस्था।

२. अक्षौहिणी

सेना गन्ने प्राचीन एकाइ।

३. अनन्त कोटि

अनन्त करोड; एउटा गन्नै नसकिने संख्या।

४. अमर लोक

अमर लोक; परम तत्त्वले बनेको त्यो लोक जहाँ स्थूल मृत्यु हुँदैन। जन्म र मृत्युभन्दा परको अस्तित्वको एउटा अवस्था।

५. अवतार

यो कुनै परम आत्मा वा माथिल्लो आयामको आत्माको एउटा अंश हो, जसलाई पृथ्वीमा कुनै विशेष काम पूरा गर्न प्रयोग गरिन्छ। त्यस अंशमा परम आत्माको ऊर्जा हुन्छ, तर रूप/क्लोनको तुलनामा त्यसमा कम ऊर्जा हुन्छ। जस्तै विष्णुका पृथ्वीमा राम, परशुराम आदि अवतार हुन्।

६. अव्यक्त

अप्रकट। जो स्थूल भौतिक रूपमा अभिव्यक्त छैन। अव्यक्त ती लोक, ऊर्जा, चेतना वा सत्तालाई भनिन्छ जो साधारण भौतिक दृश्यताभन्दा पर छन्। बापूजीका शिक्षामा यसले विशेष रूपमा उच्च आध्यात्मिक चेतना, सूक्ष्म अस्तित्व र स्थूल भौतिक जगत्भन्दा परका वास्तविकताहरूलाई जनाउँछ।

७. आकारी

यो आत्माको सूक्ष्म रूप हो। यो ऊर्जाबाट रचिएको रूप हो। यो रूप सूक्ष्म भएकाले हाम्रो स्थूल आँखाले देखिँदैन। आत्माले परम तत्त्वले बनेको एउटा सूक्ष्म रूप धारण गर्छ। यस सूक्ष्म रूपलाई 'आकारी' भनिन्छ।

८. आकाश तत्त्व

पाँच तत्त्वमा सबैभन्दा सूक्ष्म तत्त्व — आकाश तत्त्व (इथर एलिमेन्ट)।

९. आकाशगंगा

मिल्की वे — हाम्रो आकाशगंगा। आकाशगंगाको अर्थ हो 'आकाशको नदी'। यसले हाम्रो galaxy, अर्थात् मिल्की वेतिर संकेत गर्छ — जो एक लाख प्रकाश–वर्षसम्म फैलिएको छ र जसमा अर्बौं तारा छन्। यस बुझाइमा हरेक तारा एउटा सौरमण्डल (solar system) बराबर हो। सृष्टिमा यस्ता अनन्त आकाशगंगा छन्।

१०. आत्म स्वरूप (Soul Consciousness)

आत्माको मूल स्वभावमा स्थित हुने अवस्था। यो त्यो अवस्था हो जसमा व्यक्तिले शरीरको सट्टा पूरा रूपमा आत्मासँग आफ्नो पहिचान जोड्छ; यही आध्यात्मिक साधना / ज्ञानको जग हो। जब साधकले आत्म स्वरूप पाउँछ, तब आत्माको मूल प्रकाश, शान्ति र शक्ति पूरा रूपमा जागृत हुन्छन्। ब्रह्म स्वरूप यसै अवस्थाको विश्वव्यापी अभिव्यक्ति हो — आत्माको आफ्नो पूरा ब्रह्माण्डीय पहिचानमा स्थित हुनु।

११. अब्जर्भेसन (Observation)

साक्षी बनेर, आसक्ति बिना, सबै कुरा हेर्नु।

१२. सर्वशक्तिमान (Almighty Authority)

(परमेश्वरीय परम सत्ता) बेहद (असीम) लोकका परम रचयिता; सम्पूर्ण मल्टिभर्सको सबैभन्दा ठूलो सत्ता। शक्तिको परम स्रोत। सबै आत्माहरूका जिजुबाजेका पनि जिजुबाजेका रूपमा वर्णन गरिएको।

१३. ऊँच ते ऊँच परमधाम

सबै धामभन्दा माथिको धाम — सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) को निवास।

१४. कर्ता भाव

'म गरिरहेको छु' को भाव — जो छुटेपछि अकर्ता भाव आउँछ।

१५. कर्मको सिद्धान्त

जे दिन्छौ, त्यही पाउँछौ; जति दिन्छौ, त्यति पाउँछौ।

१६. कर्म बन्धन

कर्मको बन्धन; जम्मा भएका विगतका कर्मबाट उत्पन्न अल्झन।

१७. कर्मातीत अवस्था

कर्मभन्दा पर; त्यो अवस्था जसमा आत्मा विगतका कर्मको बन्धनबाट मुक्त हुन्छ। कर्म–प्रभावभन्दा परको अवस्था, जब नकारात्मकता भस्म हुन्छ र कारण शरीर पूरा रूपमा चार्ज हुन्छ। आत्माले सबै कर्म–बन्धनबाट मुक्ति पाइसकेको हुन्छ।

१८. कला

कला आत्माको शक्तिको नाप–एकाइ हो। जसरी पृथ्वीमा हामी बिजुलीको शक्तिलाई 'वाट' ले नाप्छौं, अर्थात् त्यो कुनै बिजुली उपकरणको क्षमता हो, त्यसरी नै अध्यात्ममा 'कला' को अर्थ हो कुनै रचयिता वा आत्माको क्षमता। अन्तरिक्षमा अनेक रचयिता छन्, त्यसैले उनीहरूको शक्तिको मात्रा अलग–अलग हुन्छ, जसलाई हामी विभिन्न दिव्य कोटि वा कलाको शक्ति भन्छौं।

१९. कारण जगत्

त्यो संसार, जहाँ केवल आकाश तत्त्व छ।

२०. गुप्त वेश

लुकेको रूप — लुकेर, गुप्त तरिकाले काम गर्नु।

२१. जी२ (G2)

ग्रेट–ग्रेट युनिभर्स — युनिभर्सभन्दा दुई खुड्किला माथिको रचना।

२२. ज्ञान सागर

ज्ञानको सागर; परम आध्यात्मिक ज्ञानको असीम गहिराइको प्रतीक वा अनन्त आध्यात्मिक ज्ञानको स्रोत।

२३. ज्योतिर्लिंग

ज्योति (प्रकाश) को लिंग (रूप); निराकार शिवको मूल प्रतीक, जो हीराले बनेको छ।

२४. जीवन मुक्ति

आफ्नो रचयिताको सम्पूर्ण ज्ञानसहित, सबै कर्म–खाताबाट मुक्ति। आत्मा आफ्नो रचयिताको आनन्दमय अवस्थामा शाश्वत रूपमा रहन्छ। बाँच्दाबाँच्दै मुक्ति; जीवनकालमै पाइएको आध्यात्मिक स्वतन्त्रताको अवस्था।

२५. तपस्या

आध्यात्मिक तप। यो गहिरो–तीव्र आध्यात्मिक तप र अनुशासन हो जो अनेक जन्मसम्म निरन्तर रहन्छ। तपस्याले आत्मालाई विषय–विकारबाट शुद्ध गर्छ र बुद्धिलाई त्यो ज्ञान लिन तयार पार्छ जसलाई साधारण मनले धारण गर्न सक्दैन।

२६. तेस्रो लोक (स्वर्ग लोक)

पृथ्वीबाट तेस्रो माथिल्लो लोक — देवताहरूको संसार। स्वर्गीय लोक; चौध–तहको ब्रह्माण्डीय बनावटभित्रको एउटा दिव्य आयाम। सौरमण्डलभित्र भौतिक संसारभन्दा माथिको सृष्टिको एउटा माथिल्लो आयाम।

२७. त्रिदेव

तीन ब्रह्माण्डीय देव: ब्रह्मा, विष्णु र शंकर।

२८. दिव्य दृष्टि

आत्माको त्यो क्षमता जसबाट उसले बाहिरी आँखाको पहुँचभन्दा परका वास्तविकताहरू देख्न सक्छ।

२९. देवता

एक देव; माथिल्ला लोकहरूमा तीन–तत्त्वको शरीरमा रहने एक सत्ता।

३०. निराकार / निराकारी

यो आत्माको निराकार अवस्था हो। यो आत्माको त्यो साँचो दिव्य अवस्था हो जब आत्मा दिव्य प्रकाशका रूपमा हुन्छ। यसलाई आत्माको निराकार (इनकर्पोरियल) अवस्था पनि भनिन्छ। यस अवस्थामा आत्मालाई परम आत्मा भनिन्छ। यो आत्माको परम अवस्था हो। यस पवित्रता भएको निराकार आत्मालाई नै उचित रूपमा परमात्मा भनिन्छ र त्यो सोझै परमधाममा उक्लन्छ।

३१. निर्विकारी

विकारबाट मुक्त; इच्छा, क्रोध, लोभ, आसक्ति र अहंभन्दा परको पवित्र अवस्था।

३२. निष्काम कर्म

फलको कामना छोडेर, परमात्माको सम्झनामा गरिएको कर्म।

३३. परब्रह्म

वाणीका अनुसार — धेरै मानिसहरू ब्रह्माण्डका शिव निराकारलाई 'परब्रह्म' भन्छन्, जो परमधाममा बस्नुहुन्छ।

३४. परम अग्नि

ती तीन परम तत्त्वमध्ये एक जसबाट शिवपुरीमा कारण शरीर बन्छ।

३५. परम तत्त्व

पाँच मूल तत्त्वको शुद्ध, उन्नत रूप। माथिल्ला वास्तविक सृष्टिहरूको मूल पदार्थ। जसरी नाभिक परमाणुभन्दा सूक्ष्म छ, त्यसरी नै परम तत्त्व तत्त्वभन्दा सूक्ष्म छ। परम तत्त्वको ऊर्जा तत्त्वको तुलनामा धेरै बढी हुन्छ। परम आकाश, परम वायु र परम अग्नि — यी तीन परम तत्त्व हुन्।

३६. परम प्रकाश (परम लाइट)

परम प्रकाश; दिव्य तेजको शुद्धतम रूप। सबैभन्दा माथिल्लो आध्यात्मिक प्रकाश र शक्ति। परम तेजोमय सार। यो शुद्ध आत्म–चेतनाको अवस्था हो।

३७. परम महाब्रह्माण्ड (Universe)

एउटा युनिभर्स। त्यो विशाल बनावट जसभित्र आकाशगंगाहरू समेटिएका छन्।

३८. परम महा शिव

एउटा ब्रह्माण्ड (परम महाब्रह्माण्ड) का निराकार रचयिता। उहाँ ब्रह्माण्डको परमधाममा बस्नुहुन्छ; महाशिवभन्दा माथिको परम सत्ता। सबै महाशिवहरूका रचयिता।

३९. परम परम महा शिव

ग्रेट युनिभर्स (G1) का रचयिता।

४०. परमशान्ति

आत्माको मूल अवस्था। परमशान्ति केवल हल्ला वा संघर्ष नहुनु होइन। यो आत्माको त्यो मूल अवस्था हो जब त्यो आफ्नो शुद्ध दिव्य प्रकाश रूपमा स्थित हुन्छ। यो एउटा जीवित अवस्था पनि हो र एउटा स्पन्दन पनि, जसलाई बाहिरतिर फैलाउन सकिन्छ। त्यसैले आत्मा सधैं परमशान्तिको खोजी गर्छ। यो त्यो अवस्था हो जब आत्माले आफूलाई आफ्नो शुद्ध दिव्य निराकार परम प्रकाश रूपमा स्थापित गर्छ।

४१. परमधाम

हरेक रचयिताको निराकार धाम; आत्माहरूको मूल घर।

४२. परमात्मा

आत्माहरूका रचयिता। आफ्नो साँचो निराकार दिव्य प्रकाश रूपमा, अपार शक्ति भएको आत्माले संकल्पबाट अरू आत्मा रच्न सक्छ। एउटा सौरमण्डलका रचयिता शिवलाई परमात्मा भनिन्छ। निराकारी अवस्थामा आत्मा र परम आत्माबीच कुनै वास्तविक भेद हुँदैन।

४३. पाताल

ती सात तल्ला लोक जसमा आत्माहरू तब खस्छन् जब उनीहरू आफ्नो शक्ति गुमाउँछन् र पापमय कर्म गर्छन्।

४४. पुष्पक विमान

प्राचीन शास्त्रहरूको प्रसिद्ध उड्ने रथ; यस भूमिका प्राचीन महाकाव्यहरूमा वर्णन गरिएको सूक्ष्म लोकको एउटा वाहन। — रावण यसका स्वामी थिए।

४५. प्रलय (पाँच प्रकार)

रचनाको खुम्चिनु — अर्ध प्रलय, प्रलय, कल्प प्रलय, महाकल्प प्रलय, महाकाल प्रलय।

४६. बेहद

अनन्त — सबै सीमाभन्दा पर वा कुनै सीमा बिना। बापूजीको ज्ञानमा बेहदले सृष्टिका अनन्त, असीम आयामहरूलाई जनाउँछ। प्रमुख शब्द: बेहदको आत्मा (असीम आत्मा), बेहद ज्ञान (अनन्त ज्ञान), बेहद सेवा (असीम सेवा), बेहदको कर्म (अविनाशी कर्म)।

४७. बेहदको आत्मा

अनन्त शक्ति भएको एउटा कस्मिक (cosmic) आत्मा। बेहदको अर्थ हो सीमाभन्दा पर। बेहदका आत्माहरू अपार शक्ति भएका आत्मा हुन्, जो परम दिव्य प्रकाशले बनेका छन्। उनीहरूले आकाशगंगा, ब्रह्माण्ड र सृष्टिका विशाल आयामहरूको यात्रा गरेका छन्। उनीहरू एउटा विशेष उद्देश्यले पृथ्वीमा आउँछन्: ज्ञान बाँड्न र मानवतालाई बाटो देखाउन।

४८. ब्रह्माण्ड

हाम्रो सौरमण्डल (solar system) — सृष्टिको एक एकाइ। बापूजीको ज्ञानमा ब्रह्माण्डले विशेष रूपमा एउटा सौरमण्डललाई जनाउँछ — शिवले रचेको एउटा संसार। एउटै आकाशगंगाभित्र यस्ता असंख्य ब्रह्माण्ड छन्। हाम्रो आफ्नै सौरमण्डल नै हाम्रो ब्रह्माण्ड हो। हरेक ब्रह्माण्डको एउटा कला–नाप हुन्छ।

४९. ब्रह्मापुरी / विष्णुपुरी / शिवपुरी

ब्रह्माण्डका माथिल्ला धाम — ब्रह्मा, विष्णु र शिव–शक्तिका लोक।

५०. शिवपुरी

शिव–शक्तिको धाम; विष्णुपुरीभन्दा माथि र परमधामभन्दा तल स्थित। शिव र शक्तिको लोक — आदि शक्तिको, जसलाई माँ दुर्गा पनि भनिन्छ — जसबाट ब्रह्मा, विष्णु र शंकर प्रकट हुन्छन्। शिवपुरी मूल वतन हो, त्यो धाम जसमा आत्माले सबैभन्दा पहिले आकारी (रूप–आधारित) अवस्था धारण गर्छ; यहाँ शरीर सय प्रतिशत परम तत्त्वको हुन्छ।

५१. विष्णुपुरी / वैकुण्ठ

भगवान् विष्णुको लोक / परमधाम, शिवपुरीको लोकभन्दा तल। जसै आत्माले यस लोकमा प्रवेश गर्छ, कारण शरीरका परम तत्त्वको पचास प्रतिशत भाग तीन स्थूल तत्त्वले लिन्छन्; यही बिन्दुमा सूक्ष्म शरीरले कारण शरीरलाई ढाक्न सुरु गर्छ।

५२. ब्रह्मापुरी

ब्रह्माको धाम; ब्रह्माण्डभित्रको एउटा दिव्य लोक।

५३. ब्ल्याक डट

ऊँच ते ऊँच परमधामबाट हेर्दा हाम्रो मल्टिभर्स — परम प्रकाश घटेर कालो बिन्दुजस्तो।

५४. भक्ति मार्ग

भक्ति–उपासनाको बाटो।

५५. मल्टिभर्स

त्यो ब्रह्माण्डीय तह जसमा अनेक ब्रह्माण्ड (Universes), महान् ब्रह्माण्ड (Great Universes), महान्–महान् ब्रह्माण्डदेखि G17 सम्मका ब्रह्माण्ड–तह समेटिएका छन्। सृष्टिको रचना यसभन्दा पनि अगाडि फैलिएको छ, मानव मनको सहज बुझाइभन्दा पर।

५६. महाब्रह्माण्ड

एउटा आकाशगंगा (galaxy)। हाम्रो आफ्नै महाब्रह्माण्ड मिल्की वे हो।

५७. महा परमधाम

हरेक आकाशगंगाको केन्द्रमा स्थित महान् परमधाम; महा–शिवको धाम। विज्ञानले प्रायः यसलाई एउटा सुपरम्यासिभ ब्ल्याक होल मानेर भ्रमवश चिन्छ।

५८. महा शिव

एउटा आकाशगंगा (galaxy) का स्वामी र शिवभन्दा माथिको परम सत्ता, जो एउटै संकल्पमा अनन्त शिवहरू प्रकट गर्न सक्षम हुनुहुन्छ। महाशिवको एक क्षण ब्रह्माका सय वर्ष बराबर हुन्छ।

५९. महाकारण जगत्

कारणभन्दा पनि सूक्ष्म आयाम — महाकारण शरीरको संसार।

६०. महाकाल

ब्रह्माण्डका परम रचयिता र संहारक। महाशिव महाकाल एउटा सम्पूर्ण ब्रह्माण्ड (परम महाब्रह्माण्ड) का परम रचयिता हुनुहुन्छ। महाकालका रूपमा — ब्रह्माण्डीय कालका स्वामी — उहाँ नै हुनुहुन्छ जसले महाकाल प्रलयका बेला सम्पूर्ण सृष्टिलाई फेरि आफूमा विलीन गर्नुहुन्छ। केवल १६–२० कला भएका ब्रह्म ऋषि आत्माहरू मात्र यस प्रलयबाट बाँच्न सक्छन्।

६१. मुक्ति

स्वतन्त्रता; जन्म र मृत्युको चक्रबाट मुक्ति। मोक्ष जस्तै। त्यो अवस्था जब आत्मा सृष्टिमा रहँदैन। त्यो आफ्नो रचयितामा विलीन हुन्छ।

६२. मृत्यु लोक

मृत्युको संसार। आत्मा, माथिल्ला लोकबाट ओर्लेर, पाँचै तत्त्वले बनेको शरीर धारण गर्छ। यो पृथ्वी, यो स्थूल अस्तित्व, मृत्यु लोक हो — मृत्युको लोक। यहाँ सबै कुरा अस्थायी छ। मृत्यु लोकमा जीवनको उद्देश्य यसलाई एउटा पुलजस्तै प्रयोग गर्नु हो — मृत्यु लोकबाट अमर लोक (अमर लोक, परमधाम) सम्मको यात्रा गर्नु। यसलाई बुझ्नाले संसारसँग व्यक्तिको सम्बन्धलाई पूरै बदलिदिन्छ।

६३. योग

ज्ञान र ध्यानमार्फत आत्माको परम आत्माहरू वा सर्वशक्तिमान (Almighty Authority) सँगको सचेत सम्बन्ध, जसमार्फत आत्माको अस्तित्वमा शक्ति तानिन्छ। (टिप्पणी: बापूजी यसलाई 'योग' भनेर सच्याउनुहुन्छ, 'योगा' होइन।)

६४. रेकर्ड

घटेको कुराको जम्मा भएको छाप — सबै कुरा आत्मामा आफैं छापिन्छ। सृष्टि र चेतनाभित्र विगतका घटनाहरूको जम्मा भएको संस्कार।

६५. रुद्र

रुद्र अर्थात् शंकर; हनुमानजी एघारौं रुद्रका अवतार हुनुहुन्छ।

६६. रूप

कुनै आत्माको एउटा क्लोन, जसलाई कुनै परम आत्माले संकल्पबाट आफ्नै ऊर्जाबाट रच्छ। यसले परम आत्माको मूल शक्ति घटाउँछ।

६७. लोक

अस्तित्वको एउटा आयाम वा तह। लोकको अर्थ हो संसार वा धाम। ती तहगत क्षेत्र जसबाट भएर आत्माहरू आफ्नो ब्रह्माण्डीय यात्रामा तल ओर्लन्छन् र माथि उक्लन्छन्। हरेक सौरमण्डलभित्र १४ लोक।

६८. विचार सागर मन्थन

विचारहरूको सागरको मन्थन — गहिरो चिन्तन।

६९. विराट रूप

बेहदको रूप — जसमा अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड देखाइए।

७०. विश्व परिवर्तन

विश्व–परिवर्तन; मृत्यु संसारलाई अमर संसारमा बदल्ने महान् अभियान।

७१. विश्वकर्मा

सूक्ष्म जगत्को दिव्य आत्मा, जसले संकल्प शक्तिबाट सूक्ष्ममा रचनाहरू खडा गर्छ।

७२. विष्णु

त्यो दिव्य सत्ता जो शिव–शक्तिबाट प्रकट भयो; पालन र संरक्षणको ब्रह्माण्डीय सिद्धान्त।

७३. व्यक्त

पाँच स्थूल तत्त्वको देखिने संसार।

७४. शंकर

त्रिदेवमध्ये एक — विनाशको शक्ति; शिवका अवतार, त्यसैले शिव–शंकर एक मानिन्छन्। त्यो देव जो पार्वतीसँग कैलाशमा बस्नुहुन्छ। बेहद ज्ञानमा, शंकर सौरमण्डलभित्रका पालक र परिवर्तक हुनुहुन्छ।

७५. शरण (समर्पण)

आफ्नो म–पन र देह–भान छोडेर आफूलाई परमात्मालाई सुम्पनु।

७६. शास्त्र

ती ग्रन्थ, जसमा आत्मा र रचनाका कुरा भनिएका छन्। हिन्दू ग्रन्थ हो जहाँ आध्यात्मिक विषयमा चर्चा हुन्छ।

७७. शिव

एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) का निराकार मालिक — शिव निराकार। उहाँ सौरमण्डलको परमधाममा बस्नुहुन्छ।

७८. संकल्प

एउटा दिव्य संकल्प वा दृढ निश्चय। संकल्प कुनै साधारण इच्छा होइन — यो आध्यात्मिक शक्तिले भरिएको एउटा संकल्प हो। जति–जति ज्ञान र योगमार्फत आत्माको आभा बढ्दै जान्छ, उसले संसारको कल्याणका लागि जुन संकल्प गर्छ, त्यो त्यति–त्यति क्रमशः र निश्चित रूपले फलित हुँदै जान्छ। जब आत्माले केही गर्ने निश्चय गर्छ, यसलाई संकल्प वा अफर्मेसन भनिन्छ। मनको शक्ति आत्माको शक्ति हो। त्यसैले जति धेरै कला, त्यति धेरै संकल्पको शक्ति।

७९. संकल्प शक्ति

यो कुनै आत्माको दृढ निश्चय वा संकल्पको शक्ति हो। जब आत्मामा अपार शक्ति हुन्छ, तब त्यसले संकल्पबाट सृष्टि प्रकट गर्न सक्छ। जब आत्मामा शक्ति हुँदैन, तब संकल्पको शक्ति निष्प्रभावी हुन्छ।

८०. सनातन

सृष्टिको सुरुदेखि चलिआएको — शाश्वत।

८१. साकार / साकारी

आत्माको स्थूल अवस्था। जब आत्मा मृत्युलोकमा पुगेर पाँचै तत्त्वको मानव शरीर धारण गर्छ, तब त्यो साकारी अवस्थामा प्रवेश गर्छ; कारण र सूक्ष्म शरीर त्यसको भित्री मूलमा रहिरहन्छन्। जब आत्माको ऊर्जा अझ क्षीण हुन्छ, तब त्यसले एउटा स्थूल शरीर धारण गर्छ।

८२. सुदर्शन चक्र

लाइटको आकार — संकल्पले प्रकट हुन्छ, संकल्पले हराउँछ।

८३. सूक्ष्म जगत्

साधारण भौतिक बोधभन्दा परको सूक्ष्म, नदेखिने संसार। सृष्टिको एउटा आयाम जो सूक्ष्म तत्त्वले बनेको छ, स्थूल आँखाका लागि अदृश्य।

८४. स्थूल जगत्

पाँच स्थूल तत्त्वको देखिने संसार।

८५. ३३ कोटि देवी–देवता

पृथ्वीका ठूला ऋषि–मुनिका मूल आत्मा — जो कम्तीमा जी२ बाट आएका हुन्।

आगामी चलचित्र

परमशान्ति: अन्तिम परम सत्य

PARAMSHANTI: ANTIM PARAM SATYA

बापूजी दशरथभाई पटेलमाथि आधारित एक आध्यात्मिक चलचित्र

प्रस्तुतकर्ता: विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

२०२६ मा

चाँडै... पूरै संसारले जान्नेछ

बापूजी दशरथभाई पटेलको दिव्य जीवन, आध्यात्मिक यात्रा र अन्तिम परम सत्यको अनुभूतिमा आधारित एक आगामी आध्यात्मिक जीवनी चलचित्र।

यस चलचित्रले बापूजीको असाधारण यात्रा देखाउँछ — मानवताको दुःख देखेर ईश्वरलाई प्रश्न गर्ने एउटा बालकदेखि, परमशान्तिको सबैभन्दा माथिल्लो आध्यात्मिक अनुभूतिसम्म — अन्तिम परम सत्य, अर्थात् परम र अन्तिम सत्य।

चाँडै आउँदैछ....

हामीसँग जोडिनुहोस्

बापूजी र परमशान्ति परिवारसँग यो यात्रा जारी राख्नुहोस्। बापूजीका दैनिक लाइभ सत्र, निर्देशित ध्यान र भिडियो शिक्षाहरू — सबैका लागि निःशुल्क र उपलब्ध छन्।

इमेल

anant@paramshanti.org
ankur@paramshanti.org

वेबसाइटहरू

www.paramshanti.org
www.paramshantiblogs.org

YouTube च्यानलहरू

youtube.com/@BapujiDashrathbhaiPatel
youtube.com/@maakadivyasandesh7661
youtube.com/@spiritualpodcastwithanant
youtube.com/@paramshantimeditation

Facebook

facebook.com/discoveryofnewworldcom
facebook.com/bapujidashrathbhaipatel

Instagram

instagram.com/bapujidashrathbhaipatel
instagram.com/paramshanti.motivation
instagram.com/spiritualpodcastwithanant

X (Twitter)

x.com/bapujiofficial
x.com/sakshipatel85
x.com/anant982511

WhatsApp च्यानलहरू

WhatsApp Channel 1
WhatsApp Channel 2

paramshanti.org

YouTube च्यानल

निःशुल्क पुस्तकहरू — paramshantiblogs.org

थप पुस्तकहरू हेर्नुहोस्

बापूजी दशरथभाई पटेलका थप पुस्तकहरू खोज्नुहोस्। पूरा संग्रह हेर्न www.paramshantiblogs.org मा जानुहोस् — यी पुस्तकहरू संसारभरका प्रमुख इ–बुक स्टोर र डिजिटल प्लेटफर्महरूमा पनि उपलब्ध छन्।

परमशान्ति एपहरू — अब उपलब्ध

परमशान्तिका दुई नयाँ एप भर्खरै लन्च भएका छन्। थप जानकारीका लागि www.paramshantiblogs.org मा जानुहोस्।

ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay
c/o Paramshanti Bhawan, Chenpur
Near Chenpur Bus Stand, New Ranip Road
Ahmedabad, Gujarat – 382470, India

परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय

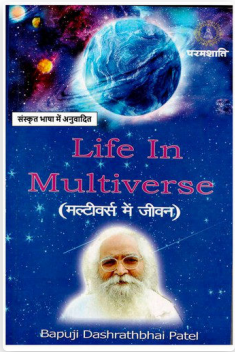
बापूजी दशरथभाई पटेलका अन्य पुस्तकहरू पढ्नुहोस्

तलका पुस्तकहरू बापूजी दशरथभाई पटेलका दिव्य शिक्षाहरू र बेहद ज्ञानमा आधारित आध्यात्मिक ज्ञान शृंखलाको भाग हुन्। हरेक इ–पुस्तक ज्ञान दान महादानको भावनाले निःशुल्क उपलब्ध गराइएको छ। पूरा पुस्तक संग्रह www.paramshantiblogs.org मा हेर्नुहोस्। यी पुस्तकहरू संसारभरका प्रमुख इ–पुस्तक स्टोर र डिजिटल प्लेटफर्महरूमा पनि उपलब्ध छन्।

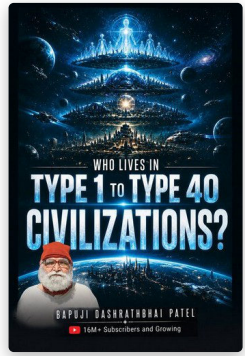
परमशान्ति पुस्तक संग्रह सबै भाषा मिलाएर २०० भन्दा बढी पुस्तकसम्म पुगिसकेको छ, जसले बापूजीका शिक्षाहरूलाई संसारभरका पाठकसम्म पुऱ्याइरहेको छ।

अब संसारका सबैभन्दा धेरै बोलिने दस भाषामा पढ्नुहोस् — हाल यी पुस्तकहरू बाह्र भाषामा उपलब्ध छन्: अंग्रेजी, हिन्दी, चिनियाँ, बंगाली, रुसी, जापानी, फ्रेन्च, जर्मन, स्पेनिस, अरबी, इन्डोनेसियाली र पोर्तुगाली।

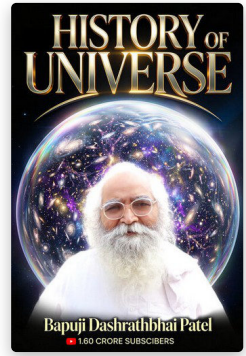
यी सबै पुस्तकहरू चाँडै हिन्दी र अरू सबै प्रमुख भाषामा पनि उपलब्ध हुनेछन्। नयाँ अनुवादहरू नियमित रूपमा प्रकाशित हुन्छन्, त्यसैले तपाईंले आफ्नो भाषामा खोजिरहनुभएको पुस्तक पहिल्यै उपलब्ध भइसकेको हुन सक्छ। नयाँ प्रकाशन, अनुवाद, कार्यक्रम र अरू सबै अपडेटको जानकारी सबैभन्दा पहिले पाउन हाम्रो च्यानल सब्स्क्राइब गर्नुहोस्।

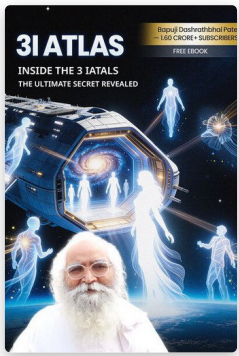
Life in Multiverse

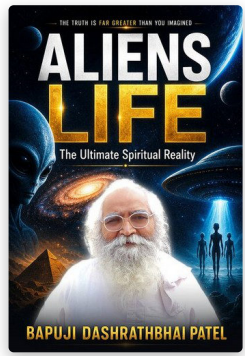
Type 1 to Type 40 Civilizations

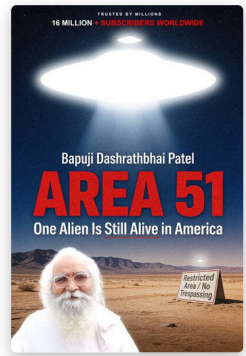
History of Universe

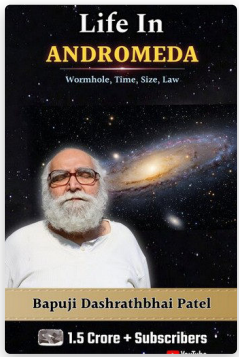
3i Atlas

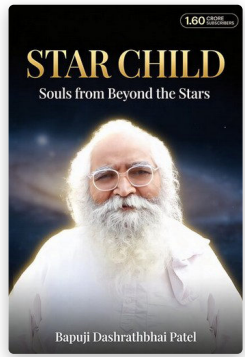
Aliens Life

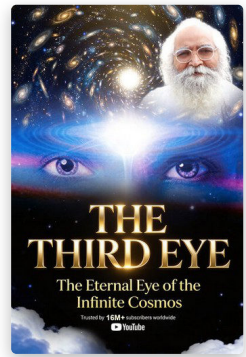
Area 51

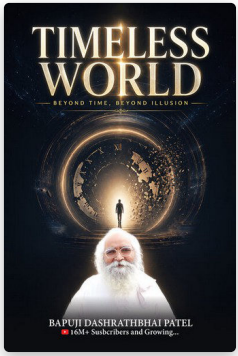
Life in Andromeda

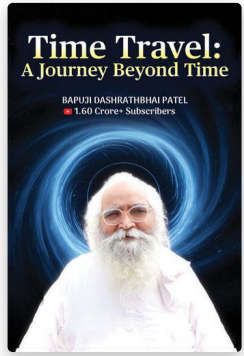
Star Child

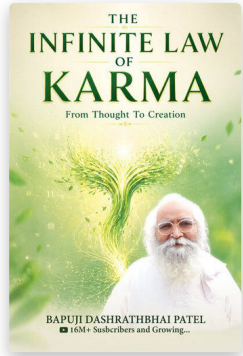
The Third Eye

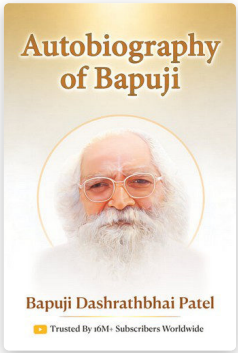
Timeless World

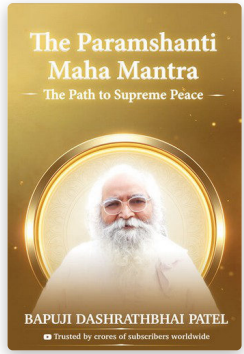
Time Travel

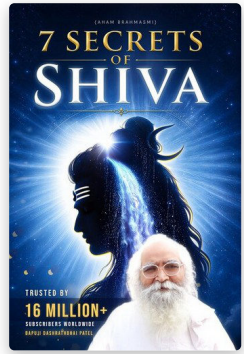
The Infinite Law of Karma

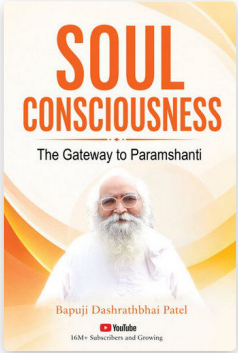
Autobiography of Bapuji

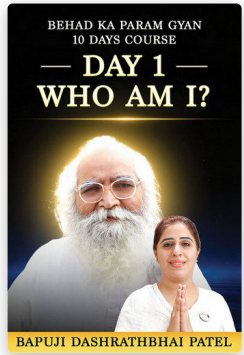
Paramshanti Maha Mantra

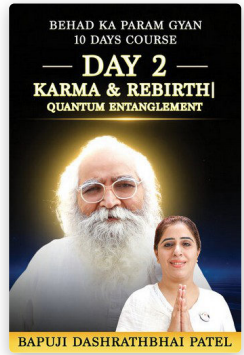
7 Secrets of Shiva

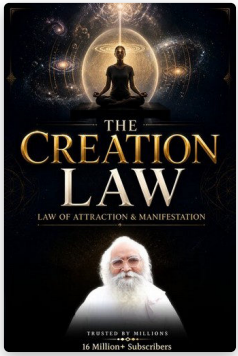
Soul Consciousness

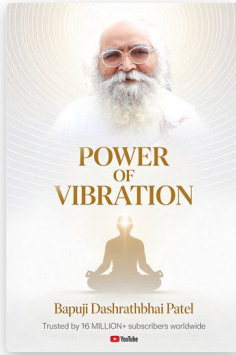
Day 1 — Who Am I?

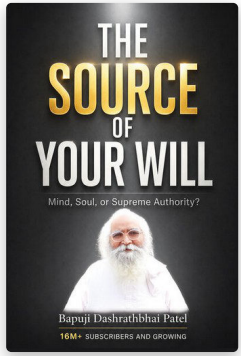
Day 2 — Karma & Rebirth

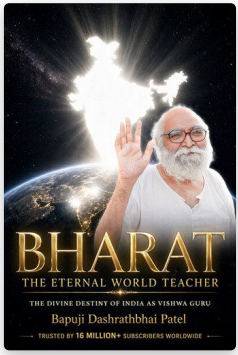
The Creation Law

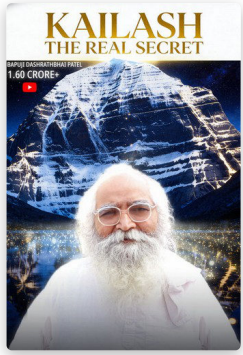
Power of Vibration

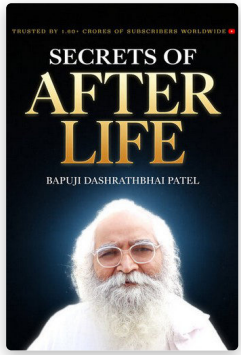
The Source of Your Will

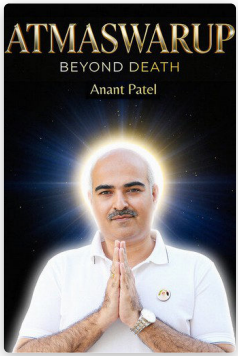
Bharat: World Teacher

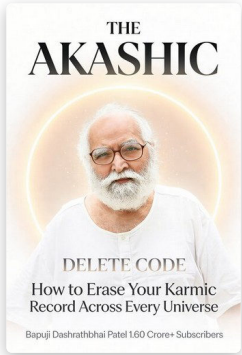
Kailash: The Real Secret

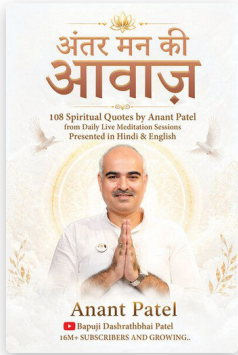
Secrets of After Life

Atmaswarup: Beyond Death

The Akashic Delete Code

Antar Man Ki Awaaz

परमशान्ति पुस्तक शृंखला

आफ्नो आध्यात्मिक यात्रा जारी राख्नुहोस्

1. The Infinite Law of Karma: From Thought to Creation (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
2. Who Lives in Type 1 to Type 40 Civilizations? (चिनियाँ, हिन्दी, स्पेनिसमा पनि उपलब्ध)
3. Life in the Multiverse (अरबी, चिनियाँ, फ्रेन्च, जर्मन, इन्डोनेसियाली, जापानी, पोर्तुगाली, रुसी, स्पेनिसमा पनि उपलब्ध)
4. Spiritual Science of Parallel Universe
5. The Divine Science of Remote Viewing
6. Pass the Light Forward (Gyaan Daan Mahadaan) (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
7. 7 Secrets of Shiva (बंगाली, हिन्दी, जापानी, रुसीमा पनि उपलब्ध)
8. The Paramshanti Maha Mantra (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
9. Beyond the Old World: The Journey to 100D (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
10. Aura (हिन्दी, रुसीमा पनि उपलब्ध)
11. Quantum Entanglement
12. Atmaswarup: Beyond Death
13. Soul Healing (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
14. Life in Andromeda (अरबी, बंगाली, चिनियाँ, जापानी, रुसीमा पनि उपलब्ध)
15. Inside the 3i Atlas (अरबी, इन्डोनेसियाली, जापानी, रुसीमा पनि उपलब्ध)
16. AI Stealing Soul Power
17. Who Are Behad Souls?: The Chosen Ones (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
18. Inside the Sun Secrets
19. Area 51 (चिनियाँ, इन्डोनेसियाली, रुसीमा पनि उपलब्ध)
20. History of the Universe (अरबी, चिनियाँ, जर्मन, हिन्दी, इन्डोनेसियाली, जापानी, रुसी, स्पेनिसमा पनि उपलब्ध)
21. Decoding DNA: The Soul's Blueprint Beyond Biology (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
22. Self-Realization vs God's Realization
23. The Third Eye: Soul Supreme Cosmic Vision (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
24. Mantra Siddhi (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)

25. Kundalini Jagran (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
26. Brahm Gyan (बंगालीमा पनि उपलब्ध)
27. आत्मस्वरूप से परमलाइट की प्राप्ति
28. Anant Koti Brahmandon Ka Mahakal Pralay (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
29. Supreme Knowledge of the Infinite
30. Death Is No More
31. Star Child (फ्रेन्च, इन्डोनेसियाली, जापानी, स्पेनिसमा पनि उपलब्ध)
32. Time Travel: A Journey Beyond Time (चिनियाँ, जर्मन, हिन्दी, जापानीमा पनि उपलब्ध)
33. Today's Mahabharata
34. The Akashic Delete Code
35. Unmasking Superhuman Abilities (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
36. Kailash: The Real Secret (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
37. Power of Vibration (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
38. Secrets of Afterlife (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
39. Bharat: The Eternal World Teacher (बंगाली, चिनियाँ, हिन्दी, स्पेनिसमा पनि उपलब्ध)
40. Three Bodies: Physical, Subtle, Causal (बंगाली, हिन्दी, जापानी, पोर्तुगालीमा पनि उपलब्ध)
41. The Source of Your Will: Free Will vs God's Will
42. Timeless World: Beyond Time, Beyond Illusion
43. Autobiography of Bapuji (बंगाली, चिनियाँ, हिन्दी, स्पेनिसमा पनि उपलब्ध)
44. Forgiveness: The Real Freedom
45. Behad Gyan Ke Moti — 108 Quotes by Bapuji (हिन्दी र अंग्रेजीमा उद्धरण)
46. Antar Man Ki Awaaz — 108 Quotes by Anant Patel (हिन्दी र अंग्रेजीमा उद्धरण)
47. Antar Man Ka Prakash — 108 Quotes by Sakshi Patel (हिन्दी र अंग्रेजीमा उद्धरण)
48. Mahavatar Babaji and the Hidden Spiritual Army (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
49. Soul Consciousness: The Gateway to Paramshanti (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
50. Behad Gyan — Day 1: Who Am I? (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
51. Behad Gyan — Day 2: Karma & Rebirth (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
52. Behad Gyan — Day 3: Time and Dimensions (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)

53. Behad Gyan — Day 4: Creation of Earth (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
54. Behad Gyan — Day 5: Galaxy Creation (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
55. Behad Gyan — Day 6: Universe and Multiverse (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
56. Behad Gyan — Day 7: Creation of Multiverse (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
57. Behad Gyan — Day 8: The Infinite Cosmic System (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
58. Behad Gyan — Day 9: Who is the Almighty Authority (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
59. Behad Gyan — Day 10: Soul Journey (बंगाली, हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
60. The Creation Law: Law of Attraction & Manifestation
61. Aliens Life: The Ultimate Spiritual Reality (बंगाली, चिनियाँ, इन्डोनेसियाली, जापानी, स्पेनिसमा पनि उपलब्ध)
62. The Real Truth of Afterlife: Life After Death (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
63. Shiva & Black Hole: Mahadev and Black Hole Mystery (रुसीमा पनि उपलब्ध)
64. Mars: The Lost Civilization (बंगाली, चिनियाँ, फ्रेन्च, जर्मन, जापानी, रुसीमा पनि उपलब्ध)
65. Pyramids: The Soul's Mystery (चिनियाँ, फ्रेन्च, रुसीमा पनि उपलब्ध)
66. Soul Journey (चिनियाँ, इन्डोनेसियाली, जापानी, रुसीमा पनि उपलब्ध)
67. The Almighty Authority
68. The Hidden Science of Souls: Divine Mystery of Soul Kalas, Powers, Levels and Categories (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
69. Astral Travel: What I Saw Beyond Earth
70. Death: A Created System, Why?
71. Ancestors: The Souls Who Wait (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
72. The Untold Story of Earth: From Light to Matter (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
73. Eternal Mysteries of the Soul (हिन्दी, रुसीमा पनि उपलब्ध)
74. The Soul Never Sleeps (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
75. The Memory of the Soul: Who Shows Your Past Life?
76. The Cosmic Gita
77. The Ashtavakra Gita (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
78. The Great Masters of the Himalayas (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
79. Infinite Love for Atheists (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
80. God is One, Truth is One

81. Beyond Moksha: The Soul's Journey to Immortal Liberation
82. Mind Before Matter (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
83. The Language of the Spirit World
84. Laws of the Invisible Realm (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
85. The Multiverse Roadmap (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
86. Why Predictions Fail
87. The Art of Becoming Fearless (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
88. The Stress-Free Life
89. Bapuji Meditation (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
90. The Art of Meditation (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
91. The Eternal Sound of the Universe
92. AI and the Next Civilization
93. Power of Thought (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
94. The Golden Hour of the Soul (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
95. Spiritual Womb Care: Garbh Sanskaar (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
96. The Last Secret of the Mind (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
97. The Guru and the Subtle World (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
98. ज्ञानी आत्माओं के 4 महान पुरुषार्थ: ज्ञान, योग, सेवा, धारणा
99. The Past Life Connection: A Bond That Existed Before Birth (हिन्दीमा पनि उपलब्ध)
100. The Beginner's Guide to the Soul: Understand Your True Self and Begin Your Spiritual Awakening
...र अरू धेरै पुस्तकहरू, तथा नियमित रूपमा प्रकाशित हुने नयाँ शीर्षकहरू।

"ज्ञान दान महादान"

ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो।

— बापूजी दशरथभाई पटेल

वास्तविकतामा श्री कृष्ण को हुनुहुन्थ्यो?

यो पुस्तकले यी प्रश्नहरूमा एउटा अनौठो दृष्टिकोण दिन्छ,
जो साधारण मान्यताभन्दा पर जान्छ र हामीलाई
फरक कोणबाट सोच्न प्रेरित गर्छ।

बापूजीका शिक्षामा आधारित यो पुस्तकले तपाईंलाई ब्रह्माण्ड, गीता,
श्री कृष्ण र विश्व परिवर्तनको यात्रामा लैजान्छ, ताकि यी गहिरा
विषयहरूको एउटा अनौठो बुझाइ पाउन सकियोस्।

भारतको सबैभन्दा लोकप्रिय आध्यात्मिक YouTube च्यानलमा
६०००+ भिडियोसहित

www.paramshanti.org
www.paramshantiblogs.org